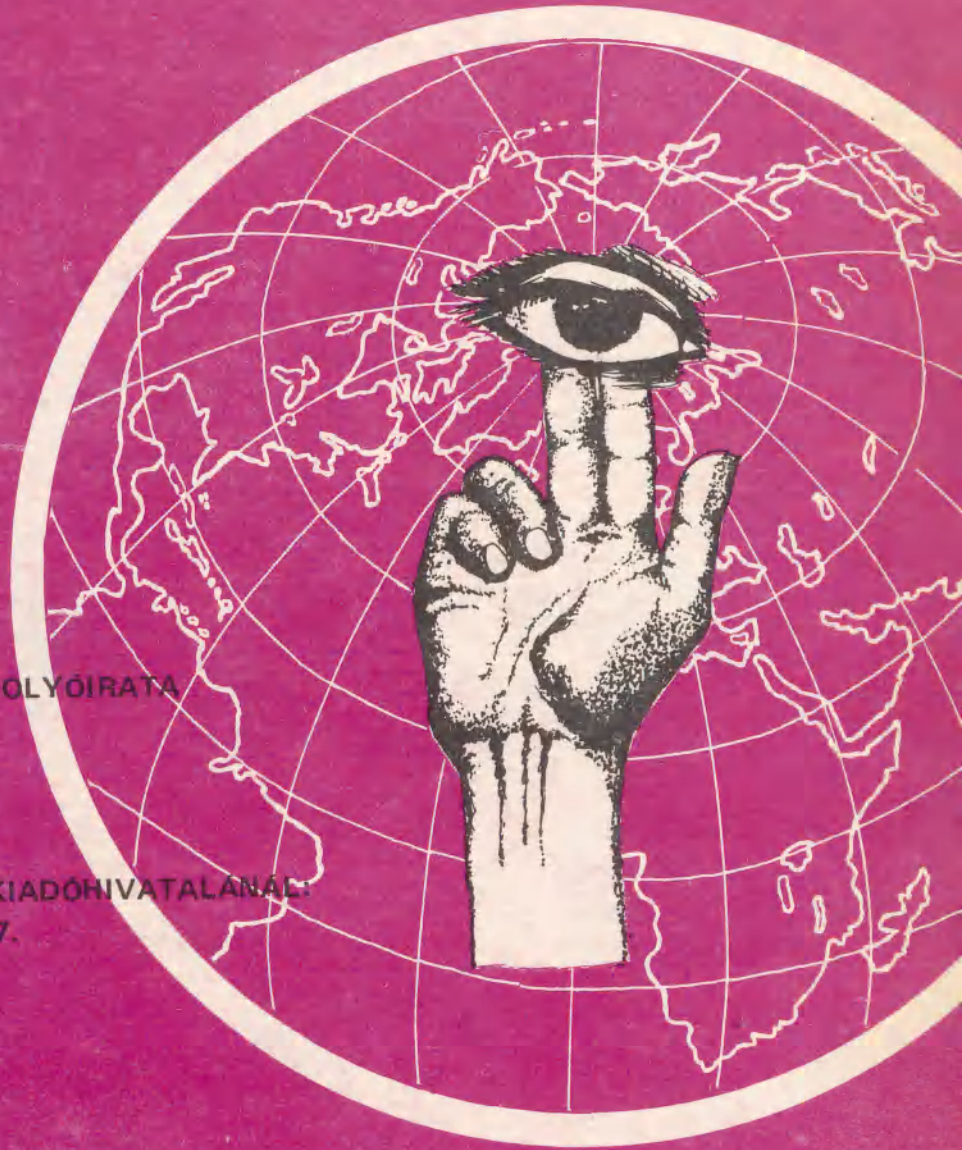

VAKOK VILÁGA

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK FOLYÓIRATA
ELŐFIZETHETŐ
MEGYEI SZERVEZETEINKNÉL
ÉS
A VAKOK ÉS GYENGÉNLTÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KIADÓHIVATALÁNÁL
BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47.
TELEFON: 210-440

L. Braille

XLI. évfolyam

7

TSX 0209 - 6765

DR. VAS TIBOR:

Választott az ország

Június 8-án választottuk meg az országgyűlési képviselőket és a helyi Tanácsok tagjait.

A szocialista választójog a legdemokratikusabb: minden 18. életévét betöltött magyar állampolgár minimális kivételtől eltekintve (pl.: büntető ítélettel való megfosztás) választó és választható. A választás abban is különbözik a burzsoá választástól, hogy a választók és a képviselők ill. a tanácstagok között szoros kapcsolat alakul ki, a választottak kötelesek időnként beszámolókat és fogadóórákat tartani. Jogunk ismeri a visszahívási lehetőséget is, ha a választók nincsenek megelégedve a képviselő vagy a tanácstag munkájával.

A burzsoá választójog meghatároz olyan körülményeket, amelyek az állampolgárokat kizárják a választójog gyakorlásából. A választójogot bizonyos iskolai végzettségtől, adófizetéstől teszi függővé. A választó kerületeket úgy határozza meg az uralkodó osztály, hogy az az ő számára legyen kedvező. Így a munkáslakta kerületekben sokkal több szavazat kell egy képviselő megválasztásához, mint azokban a kerületekben, ahol biztos az uralkodó osztály jelöltjének a megválasztása. Ezeket a korlátozásokat csak példászerűen emeltem ki, de vannak egyéb kizáró körülmények is.

A választójog nálunk az állampolgári alapjogok kategóriájába tartozik, gyakorlása azonban nemcsak jog, hanem erkölcsi kötelezettség is. Minden öntudatos magyar állampolgárt szocialista tudata a választójog gyakorlására ösztönzi. Az eddigi választások során a választók majdnem teljes számban vettek részt a szavazásban, és elhanyagolható volt azoknak a száma, akik nem a Népfront jelöltjeire adták le szavazataikat. Ezekkel a pozitív szavazatokkal a választók deklarálták, hogy egyet értenek Pártunknak és a Hazafias Népfrontnak politikájával, készek azt nemcsak szavazatukkal, hanem munkájukkal is támogatni. Ez állásfoglalást jelent tervgazdálkodásunk mellett, és vállalása

azoknak a kötelezettségeknek, amelyek ebből következnek. Tehát lényegében érvényesül a szocialista jog és a kötelezettség dialektikus egysége.

A szavazásban kifejezésre jutott, hogy választóink egyet értenek pártunk és kormányunk belpolitikájával, gazdaságpolitikájával és külpolitikájával. A választás egyben azt is jelentette, hogy dolgozó népünk elfogadja az MSZMP XII. kongresszusának határozatait, felhatalmazza a kormányt, hogy ebben a szellemben dolgozza ki a VI. ötéves tervet és folytassa külpolitikáját.

Ez utóbbinak kapcsán kell szólni arról, hogy a nemzetközi helyzet bonyolult és meglehetősen kiélezett napjainkban. Az enyhülési folyamatot az USA és más imperialista hatalmak tevékenysége következtében hidegháborús helyzet váltja fel. Ezzel kapcsolatban két szélsőséges állásponttól kell óvakodnunk. Nem szabad lebecsülni a hidegháborús mozzanatokot, de nem szabad kétségbe esve a háború elkerülhetetlenségét sem hangoztatni. A hidegháborús mesterkedések ellenére a béke erői jelentősek és mindent megtesznek, hogy az enyhülési folyamatot erősítsék. A Szovjetunió a maga részéről megragad minden lehetőséget, hogy az enyhülés eddigi eredményei megmaradjanak. A Varsói Szerződés tagállamainak békefelhívása a legtöbb államot a kérdés mélyebb tanulmányozására serkentette. Hosszú idő után a szovjet és az amerikai külügyminiszter megbeszélést tartott. Ugyancsak reménykeltő esemény, hogy Brezsnyev elvtárs Varsóban Giscard d'Estaing francia köztársasági elnökkel tárgyalt a legfontosabb nemzetközi kérdésekről. Tavasszal a Béke Világtanács Budapesten ülésezett és felhívásában mozgósította a haladó erőket a béke védelmére.

Cikkem befejezéséül Ilja Ehrenburg mondását idézem: „Ha mindenki egyszerre lépne a Földön, ez földrengést okozna. Ha mindenki egyszerre lélegezne, ebből orkán keletkezne. Ha mindenki egyszerre akarja a békét akkor a háború elkerülhető”.

ELNÖKSÉGI ÜLÉS

Szövetségünk központi elnöksége 1980. május 22-én ülést tartott. Jelen voltak: Dr. Solymos Gyula, alelnök; Dr. Bódi István, főtítká; Gerdelics Ferenc, Dr. Jáksó László, Kuminka Györgyné, Pinviczki György, Dr. Szél Lajos, Szemerédi István, Dr. Szigeti György, Zichó József elnökségi tagok; Daru Gerőné, osztályvezető-helyettes, Barna Zoltán, lapunk szerkesztője.

Dr. Vas Tibor elnök betegsége miatt nem tudott részt venni a tanácskozáson, így az értekezletet Dr. Solymos Gyula alelnök vezette le. Felkérte Szemerédi István szakmai csoportvezetőt, az első napirendi pont előadóját, hogy tájékoztassa az elnökséget szövetségünk lakásügyi bizottságának ezévi javaslatairól. Szemerédi István elmondta, hogy a bizottság nagy gonddal vizsgálta meg, a benyújtott kérvények alapján a tagtársak lakáshelyzetét. A lakásügyi bizottság a kérelmezők szociális helyzetét és a végzett társadalmi munkát is tekintetbe véve, elsősorban a kétgyermekes házaspárookra tett javaslatot. A központi elnökség vita után, egy módosítással elfogadta a névsort, ennek értelmében 3 kétgyermekes, 1 egygyermekes és 1 rendkívül rossz szociális körülmények között lévő gyermektelen házaspár fog lakáshoz jutni ebben az esztendőben.

A második napirendi pontban Dr. Bódi István bejelentette, hogy felettes szervünk az Egészségügyi Minisztérium úgy határozott, hogy a Vakvezető Kutya-képző Iskola működését újra meg kell indítani, ehhez azonban nagyobb társadalmi összefogásra lesz szükség. Elmondta a főtítká, hogy tárgyalt a szakcsoport vezetőjével, aki rövidesen tárgyalásokat kezdeményez a XXI. ker. Tanács VB-elnöké-

vel az iskola területének végleges kijelölése céljából. A testület a bejelentést tudomásul vette.

Elmondta továbbá a főtítká, hogy ez év októberében az NDK-ban értekezletet tartanak azok részére, akik részt vettek a korábbi mozgástréner tanfolyamon. Javasolta, hogy a szövetség Gerdelics Ferenc elnökségi tagot küldje ki, aki előadásban számol majd be hazai tapasztalatairól. Tárgyalás után az elnökség úgy határozott, hogy Gerdelics elvtáron kívül a magyar vakügyi delegáció tagja lesz még Dosek Lajosné tanárnő, valamint a Szociális Intézetek Központjának részéről egy, az elemi rehabilitációval foglalkozó szakember — ennek személyét később jelölik ki —.

Szemerédi István bejelentette, hogy intézményünk sikeresen lebonyolította a hazánkban járt etióp vakügyi delegáció programját. Afrikai vendégeink elismeréssel szóltak arról az eredményről, amelyet a vakok és gyengénlátók foglalkoztatása terén elértünk. (Az eseménysorozatról jelen számunkban Daru Gerőné tollából hosszabb írás jelenik meg.) Szövetségünk megtartotta a tájékoztatókat, amelyek az idén is jól sikerültek. Pinviczki György a budapesti és Pest megyei szervezet titkára bejelentette, hogy jugoszláviai vak kulturális csoport járt hazánkban, a program szintén nagyon jól sikerült.

Zichó József tanár tájékoztatta a Központi Elnökséget a kvartett versenyek lebonyolításáról és azok eredményeiről. A zenei szakosztály a versenyt nagyon hasznosnak és eredményesnek tartja.

A Központi elnökség aktív tanácskozása Dr. Solymos Gyula zárszavával ért véget.

Megyei szervezeteink életéből

ANYÁK NAPJA SZEGEDEN

A Vakok Állami Intézetében 1980. május 11-én délelőtt műsorral köszöntötték az édesanyákat, nagymamákat. A Vakok és Gyengénlátók Csongrád megyei Szervezetének kultúracsoportja virág helyett színvonalas műsort adott az ünnepelteknek. Az ünnepségen az intézet lakóin kívül meghívott vendégként ott voltak az újszegedi Öregek Otthonának lakói is. Az intézet vezetősége nevében Lázár Sándorné nyitotta meg a műsort.

Dr. Jáksó László, a Fonalfeloldozó Vállalat igazgatója, szövetségünk Csongrád megyei Szervezetének elnöke köszöntötte az ünnepelteket. Beszédében méltatta az édesanyák és nagymamák áldozatokat vállaló, fáradtságos munkáját. Köszönet illeti őket, akik mindent megtesznek értünk. Végezetül jó egészséget, sok örömet kívánt az ünnepelteknek.

A kultúracsoport nevében Rózsahegy Sándor üdvözölte a megjelenteket; a műsorban szavaltatok, zeneszámok, vidám jelenetek, operett- és filmdalok, örökzöld slágerek, végül magyarnóták és cigánydalok hangzottak el. Az előadógárda már jól ismert tagjaihoz csatlakozott ifjú Jáksó László tanuló, aki egy Bach-művet játszott zongorán. Az ünnepség végén a szereplők kívánságműsort adtak a jelenlévőknek, mely nagy örömet okozott és sok tapsot váltott ki.

A szép program könnyekig meghatotta az édesanyákat és nagymamákat.

Befejezésül az intézet lakói meleg hangon mondtak köszönetet a szereplőknek a sokáig emlékezetes műsorért.

Barna Mihály

TUDÓSÍTÁSOK SOMOGYBÓL

OLVASÓ-SZERKESZTŐ TALÁLKOZÓ KAPOSVÁROTT

Szövetségünk Somogy megyei Szervezete olvasó-szerkesztő találkozót rendezett Kaposvároton 1980. április 19-én. Több mint száz sorstárs, számos meghívott vendég, megyei szervezetünk vezetősége, a megyénkben működő körzeti csoportok elnökei, valamint Barna Zoltán, a Vakok Világa szerkesztője vett részt a találkozón. Külön említést érdemel, hogy Horváth Bélának, a Siófoki Körzeti Csoport elnökének vezetésével mintegy 40 tagtársunk is ideutazott a Balatonparti városból autóbusszal.

E sorok írójának megnyitó szavai után a kaposvári kórház Egészségügyi Szakiskolájának tanulói hangulatos jeleneteket adtak elő. A műsorban szerepelt Köröshegyi József népművész, sorstársunk, aki okarinaszóloval és szavalattal tette még színebbé a programot. Az összeállítás következő részében lapunk szerkesztője, Barna Zoltán tartott előadást. Beszámolt a Vakok Világa című folyóirat 1979. évi munkájáról.

A szerkesztő részletesen foglalkozott az egyes rovatokkal, ismertette a főbb témákat. Elmondta azt is, hogy 13 tudósítás jelent meg az elmúlt évben Somogyból a lapban. A folyóirathoz küldött tudósítások számát tekintve megyénk országosan a második helyen áll. A továbbiakban a jövőbeli feladatokról és tervekről beszélt. A szerkesztő előadásának befejező részében a gyakorlatban is bemutatva a pontírású kiadvány előállításának néhány mozzana-

tát. A nyomda által leírt lemezről sorstársaink a helyszínen maguk préselhettek vékonyabb papírra pontírású szöveget. Barna Zoltán beszélt még a síkírású kiadvány múltbeli nehézségeiről és az igényes köntösben megjelenő új folyóiratról. Bizonyítékul a jelenlevők között számos példányt osztott ki a szép kivitelű sajtótermékből. A korábbi nehézségek miatt sokan lemondták a lapot. Reméljük, hogy a szép és tartalmas új folyóirat ismét megnyeri magának a volt olvasókat és újakat is szerez.

Az előadás és a bemutató után hozzászólások következtek: ezek közül csak néhány javaslatot emelek ki. Gellért Istvánné, a marcali körzeti csoport elnöke kérte a szerkesztőséget, hogy gyakrabban jelentessen meg a lapban olyan jogi tárgyú cikket, amely a vakok személyi járadékával foglalkozik. Egy ilyen ismertető írás nagy mértékben segítené a tagszervezést. Havas János sorstárs sürgette egy Louis Braille életével és munkásságával foglalkozó könyv megjelentetését, vagy a lap hátsóoldala folytatásokban jelentkező sorozat létrehozását.

A Kaposvároton megtartott olvasó-szerkesztő találkozó rendkívül hasznos volt. Tagtársaink közvetlenül megismerkedhettek lapunk megjelenésének körülményeivel. Az új köntösben napvilágot látó kiadvány megnyerte olvasóink tetszését. Horváth Béla hozzászólásában egyebek között az is vállalta, hogy siófoki körzetében 250 előfizetőt toboroz folyóiratunk számára.

A találkozót a városi tanács tanácskozási anyagában tartották meg. Az összeállítást a kaposvári Vöröskereszt Szervezet és a Csepel Művek kaposvári gyár-egységének Vöröskereszt Szervezete patronálta, üdítőikkel és süteményekkel kedveskedett a résztvevőknek. E sorok írója zárszavában köszönetet mondott az említett intézményeknek a sok segítségért, és annak a reményének adott kifejezést, hogy más megyei szervezetek is hasonló találkozókkal fogják szorosabban fűzni az olvasók és a folyóirat kapcsolatát.

AKTIVAÉRTEKEZLET SIÓFOKON

Somogy megyei Szervezetünk Siófoki körzeti csoportja 1980. április 29-én aktivaértekezletet tartott Siófokon, a Dél-Balaton Kulturális Központ szekciós termében. A Himnusz elhangzása után e tudósítás írója nyitotta meg az értekezletet, üdvözölte a megjelenteket, köztük szövetségünk központjának küldötteit, megyei szervezetünk képviselőjét, valamint a helyi tanácsi és társadalmi szervek munkatársait. A megnyitó után rövid műsor következett. A tanácskozás első felszólalója Németh István, Siófok város tanácselnök-helyettese volt. Beszélt a település fejlődéséről, az eddig elért eredményekről és a jövő terveiről.

Ezután dr. Bódi István, szövetségünk főtíkára tartott előadást „A vakok helyzete a világban” címmel. Beszélt arról, hogy egyre többen lesznek a felnőtt korban megvakult emberek. A szociális ellátottság Európában kedvezően alakult. Hazánkban a vakok helyzete jónak mondható, de van még mit javítani. A főtíkárról végezett arról beszélt, hogy a vakok helyzete akkor tud kedvezőbbben tovább alakulni, ha békében dolgozhatunk. A következőkben Kassai Kálmán nyugalmazott egyetemi adjunktus más nézőpontból ugyan, de szintén a vakok helyzetét és szociális gondozását világította meg. Hangoztatta, hogy hazánkban a vakok sorsa megváltozott, személyi járadékot kapnak, és akik még rászorulnak, segélyben is részesülnek. Az öregek gondozása is sokat javult, de még itt is bőven van tennivaló.

Az előadásokat Horváth Bélának, a siófoki körzet elnökének beszámolója követte. Beszélt a körzetben folyó munkáról, a falugyűlésekről, melyek igen eredményesek voltak. A segítő szolgálat sorra nyújt támogatást a sorstársaknak ügyeik intézésben. Már a kisérő szolgálat is dolgozik. A körzet jól

sikerült kirándulásokat szervezett Zalakarosra, Szentendrére, Igalra és Nagyatádra. A továbbiakban szólt arról, hogy május 18-án jugoszláv vakokat látnak vendégül és ismét felvették a kapcsolatot a Homérosz Kórus-sal egy újabb vendégszereplés ügyében.

A beszámoló után Nagy Imréné, a vakok területi Vöröske-reszt Szervezetének titkára szólt a szervezet munkájáról. Elmondta, hogy 450 tagjuk van s 40 családot látogattak meg eddig. Segítséget nyújtanak összejöveteleknél, rendezvényeknél. Ezután hozzászólások következtek, majd az ezekre adott válaszok után a körzeti elnök zárszavával az aktívaértekezlet véget ért.

Csik Lajos

KÉT HÍR SZABOLCSBÓL

A Landini Kamarakórus április 27-én részt vett a megyei munkaskórus-fesztiválon Záhonyban. A kétnapos sereg-szemlének az idén 22 résztvevője volt a tavalyi 16-tal szemben. Különbség volt az is, hogy az öttagú zsűriben nem bírásokodott megyei szakember. A zsűri elnöke Révész László Liszt-díjas karnagy volt. A bírálóbizottságban a elnökön kívül 2 nő és 2 férfi foglalt helyet.

Énekkarunk külön autóbussza 9 órakor érkezett a Művelődési Központ elé. Próbatermünk a tavaly jól bevált könyvtárhelyiség lett. Egyórás komoly munka után a nézőtér kijelölt helyén végighallgattuk a délelőtti programot. Izgalmunkat, szorongásunkat növelte, hogy több szépen éneklő, igényes műsorral fellépő versenytársnak tapsolhattunk. Ebéd előtt még sor kerülhetett a színpadi próbákra is, mely némileg visszaadta önbizalmunkat, s így a rendezőség által nyújtott izletes és bőséges ebédet jó étvágygal fogyasztottuk el, amiért ezúton is há-lás köszönetet mondunk, annál is inkább, mivel kísérőink is részesülhettek a vendéglátásban, tekintettel körülményeinkre.

Szereplés előtt még egy rövid próba a könyvtárban. A bájós női hang konferálja műsorunkat: „Molri: Lám, ha a hajnal . . ., Rossa: Hajnalozó, Bárdos: Napfényes utakon, Táncdal, Háros felől . . . népdalfeldolgozás”. Meleg taps. Fellélegzés a teremben fenntartott helyen. Megnyugodva figyeljük a produkciókat. Nem azért, mert gyengék, hanem a megkönnyeb-büléstől: túljutottunk a nagy feladaton! A zsűri elnöke ki-emelte zárszavában, hogy a fesztivál színvonala méltó propagandája a magyar kóruskultúrájának. Megdicsérte a megyét, mivel — eleget téve a SZOT felhívásának, hogy alakuljanak új kórusok — az országban újonnan alakult 10 énekkarból 6 a megyében jött létre, s szép sikerrel vett részt a fesztiválon.

A szakmai értékelésen, ahol a karnagyok vettek részt, nagy elismeréssel nyilatkozott a zsűri a Landini Kamarakórus teljesítményéről. Megállapította, hogy az előadás egységes volt. Az együttes szépen kidolgozott, igényes műveket mutatott be, melyek jól megfeleltek a kórus karakterének. A sikeres szereplést a zsűri egy disztállal és 2000,— Ft-tal jutalmazta. A bíráló bizottság igen nagyra értékelte karvezetőnk Kovács László tevékenységét, méltatta szaktudását, dicsérte az énekesekkel kialakított kiváló kapcsolatát. Aki az év folyamán a próbákon ott volt, az tudja igazán, mennyi akarattal, hittel, bizalommal, és mennyi türelemmel, fáradtságot nem ismerve dolgozott Kovács tanár úr azért, hogy így megállhassuk helyünket. Volt időszak, amikor csak az Ő lelkesedése, tagtársaink iránt érzett nagy tisztelete, megbecsülése tartotta össze a dalosokat, ez egyben komoly bírálat is az énekkar tagjai felé. Hálával és szeretettel köszönjük fáradozását, a megyei szervezet kultúrtevékenységéhez nyújtott szavakkal nem érzékeltethető, igen értékes segítséget a megyei elnökség és az énekkar nevében.

*

Bensőséges találkozó színhelye volt nyíregyházi klubhelyiségünk május 13-án. Telefonál-

központ-kezelőink jöttek össze szakmai megbeszélésre a postaforgalom „Ifjú Gárda” szocialista brigádjának tagjaival. A brigádot Néző Tiborné vezette, társaságukban megjelent Néző Tibor is, aki a Posta Műszaki Csoportját képviselte. Szereplőgárdánk rövid műsora után élénk, tartalmas vita indult meg. A középpontban a távbeszélőfor-galom lebonyolításának nehézségei álltak. A nyíregyházi főközpont már megindulása-kor kicsinek bizonyult, zsúfolt-sága csak nőtt azóta. A közületek 10-es, illetve 11-es számcsoporttal kezdődnek a városban, ezért e mezőkben napközben igen nehéz tárcsahangot kapni. 20 000 új bekapcsolási igényt tartanak nyilván a városban. Elhangzott egy praktikus, hasznos tanács a távhívások lebonyolításával kapcsolatban: a körzetszám letárcsázása után ajánlatos egy kicsit várni. E rövid idő alatt eldől, hogy bejutott-e a hívó a kívánt körzetbe, aszerint, hogy kap vagy nem kap foglaltsági hangot, s így elérhető, hogy nem tárcsázunk feleslegesen. Az interközpontban rendes körülmények között is kevés a létszám, hát még szabadságolás, betegség esetén. Viszont a forgalom állandóan nagy. Ilyen körülmények között az alközpont-kezelők és az interközpont dolgozói csak úgy láthatják el egymás mellé rendelt feladatukat, ha kölcsönösen megértőek, türelmesek. Így biztosítható a további jó kapcsolat, kartársi légkör, melynek nemcsak a dolgozók látják hasznát, hanem az előfizetők is.

Molnár Zoltán

ROVATUNK LEVELESLÁDJÁBÓL

Miskolci tudósítónk, Réti Nagy Pál nemrég hosszabb levélben számolt be Borsod megyei Szervezetünk első negyedévi kulturális tevékenységéről, rendezvényeiről. Részletek a levélből:

„A szokásos farsangi vidámságot jó hangulatban töltöttük. Előző írásaimban már többször is említettem, hogy a miskolci

társadalmi szervekkel, intézményekkel rendkívül jó kapcsolatot tartunk fenn. Így egyebek között a miskolci Vasútigazgatóság zenekarának is néhány tagja készséggel áll rendelkezésünkre egy-egy rendezvény alkalmával.

Kultúr csoportunk lelkesen felkészülve indult egy nehéz feladat elé: részt vettünk Budapesten a szövetség kultúr csoportjainak országos vetélkedőjén.

A szervezet előadógárdájának debreceni vendégszereplése nagyon jól sikerült, ez további erőt lelkesedést ad újabb feladatok megvalósításához.

Megemlékeztek hazánk fel szabadulásának 35. évfordulójáról is. A levél bizonyítja, hogy Borsod megyei Szervezetünkben komoly kulturális és egyesületi élet folyik.

FALUGYÜLÉSEK, ALKÖRZET ALAKULÁSA SOMOGYBAN

Somogy megyei Szervezetünk Siófoki Körzeti Csoportja falugyűléseket tartott Teleki, Látvány, Balatonföldvár, Karád, Lengyeltóti, Fonyód és Boglár-lelle községekben. Fonyódon 1980. március 24-én délelőtt került sor az eseményre a nagyközségi tanács tanácstermében. A résztvevők először a helyi óvodásoknak és az általános iskolásoknak, valamint a Siófoki Körzeti Csoport alakulóban levő kultúr csoportjának műsorát hallgatták meg. Szavalatok, énekszámok, vidám jelenetek és citeraszólók szórakoztatták a jelenlévőket. Műsor után e sorok írója megnyitotta a falugyűlést és köszöntötte a megyei szervezet vezetőségének tagjait, a helyi tanácsi és társadalmi szervek megjelent képviselőit. A megnyitó után Várhegyi István, a Hazafias Népfront helyi titkára külpolitikai tájékoztatót tartott. Majd Horváth Béla, a Siófoki Körzeti Csoport elnöke számolt be a körzet munkájáról. Meltatta a falugyűlések sikerét, beszélt a családlátogatásokról, a tagdíjak befizetéséről és a kirándulásokról. Ezen a napon

alakult meg Somogy megyei Szervezetünk Siófoki Körzeti Csoportjának Fonyódi Alkörtete. Az alkörtet megbízottjává Komáromi Lajosné sorstársnót választották meg. Ezután hozzászólások következtek. Elsőként Nagy Imréné, a helyi Vöröskezeszt Szervezet titkára szólt hozzá, aki beszélt az intézmény tevékenységéről és köszönetet mondott a körzeti elnök lelkes, odaadó munkájáért, amelyet a vakügy területén végez.

Utána Forró József, a megyei szervezet titkára köszöntötte a megjelenteket. Arról beszélt, hogy a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége milyen segítséget ad tagjai számára. Tagtársaink egyebek között utazási kedvezményekben, segélyekben, üdültetésben részesülnek. Beszéde további részében Forró József kérte a siófoki Körzeti Csoport elnökét és az újonnan alakult alkörtet megbízottját, hogy segítse a megyei szervezet munkáját a vak és gyengénlátó gyerekek felkutatásában is. Be-fejezésül köszönetet mondott a Siófoki Körzeti Csoport vezetőségének lelkesedéséért, odaadá-sáért és sok sikert kívánt az alkörtet munkájához.

E sorok írója is szót kért és méltatta az alkörtet megalakulásának jelentőségét. Megköszönte a Fonyódi Nagyközségi Tanács aktív segítségét. A falugyűlés után a résztvevők meglátogatták a helyi Öregek Napközi Otthonának gondozottjait. Az otthon lakóinak a Siófoki Körzeti Csoport szereplőgárdája műsort adott. Az otthon vezetője megköszönte a látogatást és a műsort. Egyúttal felkérte az előadókat, hogy műsorukkal máskor is látogassanak el hozzánk.

VAKOK ÉS LÁTÓK KAPOSVÁROTT

Időnként összejönnek a Dózsa György utcai kis klubhelyiségben. Beszélgetnek, nótáznak, sütkéreznek a közösség melegében. Van köztük 82 éves néni és 18 éves fiú, öreg parasztember és volt hivatalnok. Az efféle különbségek itt elmosódnak, itt

mindenki sorstárs. Rendszerint húszan-huszonöten jönnek el. Ennél jóval többen vannak, akik megannyi hívás és rábeszélés után is otthon maradnak. Valaki úgy mondta, félnek és szégyellnek eljönni. Valószínűbb, hogy ezek az emberek már képtelenek áttörni az önsajnálattal és sértettség évek során maguk köré emelt falait.

A vakok és gyengénlátók megyei szervezetének kaposvári klubdelutánjain természetesen sohasem esik szó utazásokról, filmekről és más hasonló, csupán a látók számára érdekes dolgokról, és sajátos módon a vakságról sem. A legizgalmasabb beszédtema itt a látók idegen világa, és az a legtöbbször szerint nyitott kérdés, hogy vak vagy rosszul látó ember abba egyáltalán képes-e beilleszkedni és boldogulni.

— A gyerekek »kiröppentek«. Egyedül maradtam otthon, már-már úgy éreztem, bezárva. Akkor határoztam el, hogy keresek munkát — mondta *Kelemen Istvánné*, aki ma már az egyik kaposvári nagyvállalat telefonközpontosa. — Az emberek segítenek, barátságosak hozzám. Igaz, ahol csak tudok én is próbálok átvállalni a többiek gondjából.

— Kilenc évvel ezelőtt egyik napról a másikra ment tönkre a látásom — emlékezett *Csik Lajos*, az egykori tanácsi dolgozó. — Válságos hetek voltak azok ... Később én is megpróbáltam elhelyezkedni telefonközpontosként. Nem ment könnyen, idegenkedtek tőlem. Azután mégis sikerült. A kölcsönös tartózkodás fokozatosan oldódott. Ma már jól érzem magam, befogadtak, megbecsülnek, legalábbis mint munkatársat ... Más a magánélet ... Munkahelyen vagy a különböző hivatalokban mindenki segítőkész és barátságos. »Hivatalos órán« kívül a napi emberi kapcsolatokban már sokkal több az előítélet, nagyobb az elzárkózás ...

— Nem elég csak várni a segítséget, vagy azt, hogy más kezdeményezze a kapcsolatot, a barátkozást — vélte *Dékány György*, aki már 15 éve dolgozik a kaposvári kórházban

gyógymasszörként. — Meg kell tanulnunk alkalmazkodni a többi emberhez. Tény, hogy *vanak a látókban előítéletek, csak-hogy ezt gyakran épp a sajnálatból előnyt kicsikarni igyekvő sorstársak ébresztik.* A vakság és a segítségre való rászorultság örökös hangsúlyozása is tartózkodást szülhet.

— Találkoztam fiatal, vak házasokkal, akik megállnak a maguk lábán. Dolgoznak, szép otthonuk van, két kicsi gyerekük, mégis úgy érzik, a több ezres lakótelep közepén szigeten élnek...

— Alig hinném, hogy ez az érzés sajátos állapotukkal függ össze — szállt vitába Dékány György. — A látókat nem érinti ugyanúgy a »tömegbeli magányosság?« ...

A beszélgetés során a jelenlevők két csoportra oszlottak. Az egyikhez tartozók jóformán csak sérelmeket soroltak. Mások — köztük egy szennai tsz-tag és egy nagyatádi fiatalember — egyre azt igyekeztek bizonyítani, hogy ember — legyen az látó vagy vak — *méltányosságot, rokonszenvet csak saját munkája vagy magatartása alapján remélhet.*

Nehéz volna eldönteni, hogy e vitában kinek van igaza. Az azonban bizonyos, hogy utóbbi vélemény képviselőinek van rá nagyobb esélyük, hogy »legyőzzék« a vakságot. Olykor pusztán *a hátrányos helyzet tudata tartósítja a hátrányos helyzetet.* Ebből a körből kitörni csak a Dékány Györgyéhez hasonló tenni akarással, bizakodással és bizalommal lehet.

És a látók? Milyen részt vállalhatnak ők a »nem létező falak« ledöntésében? A klubdelutánon találkoztam *Tóth Sándornéval*, a Csepel kaposvári gyáranak dolgozójával, az üzemi vöröskeresztes alapszervezet titkárával.

— Mikor fél éve eljöttünk, hogy felajánljuk támogatásunkat a vakok és gyengénlátók megyei szervezetének, bennünk is voltak »misztifikáló« elkép-

zelések. Az itteniek akkor kereken megmondták, nincs szükségük adományokra, még kevésbé sajnálatból fakadó jótékonykodásra. Örömmel fogadják viszont, ha egyszerűen csak segíteni akarunk. Azóta el-eljárunk. Megcímezzük a borítékokat, vagy az állomásról felkísérjük a különféle rendezvényekre ér-

kező, nehezebben közlekedő idős, vak embereket. Apró szolgálatokat jöttünk ellátni, azután egyszerre csak kezdtük jól érezni magunkat...

Fölzeng a harmonikaszó, száll a dal, oldódik a hangulat, s észrevétlenül értelmét veszti a megkülönböztetés: vakok és látók.

Háromtagú etióp delegáció magyarországi tanulmányútja

Szövetségünk 1976-ban a fejlődő országok megsegítésének program pontjaként etióp vakügyi szakembereket hívott meg a magyar vakügyi viszonyok tanulmányozásának céljából.

A látogatásra ez év tavaszán került sor; április 25-én megérkezett a háromtagú küldöttség: Amare Asfwa a szövetség tiszteletbeli elnöke, Tamre Libien az etióp pénzügyminisztérium jogtanácsosa, és Wasihun Abate intézetigazgató. A küldöttség látó tagja Wasihun Abate volt. Vendégeink már hosszabb ideje tartózkodtak Európában, hazánk előtt meglátogatták a Német Demokratikus Köztársaságot, és Csehszlovákiát is. Fogadásukra Ferihegyen dr. Vas Tibor, a Szövetség elnöke, Váradi Péterné főelőadó és Szemerédi István a szakmai csoport vezetője jelent meg. A vendégek a budapesti Vakok Állami Intézetében kaptak szállást és ellátást. Szakmai programjukat úgy állítottuk össze, hogy az idő rövidsége ellenére átfogó képet kapjanak a magyar vakügyi viszonyokról, a rehabilitáció különböző szintereinek kapcsolatairól.

Vendégeink anyanyelvükön kívül angolul is beszéltek, így tolmács segítségével zökkenőmentesen kaphattak tájékoztatást, és mód volt kötetlen beszélgetések folytatására is.

Első nap vendégeink megismerték a Szövetség apparátusának munkáját, megtekintették a

különböző egységek működését: így a Braille nyomdát, a stúdiót és a könyvtárakat. Ezen a napon volt a Helén Keller születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett díszünnepség, melyet a MOTESZ Szociálrehabilitációs Szövetség Fogyatékoságügyi Szakcsoportja, a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete Látásfogyatékoságügyi Szakosztálya, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógia Tanárképző Főiskola Tudományos Tanácsa és a Szövetség rendezett, székházunk kultúrtermében. A küldöttség tagjai az emlékünnepegy programjából meghallgatták Baráté Istvánné siketvak szövetségi tag személyes megnyilatkozását és az ünnepség zárszavát.

Április 26-án vendégeink a Vakok Általános Iskoláját és Nevelőotthonát keresték fel. Papp János igazgatóhelyettes adott tájékoztatást a magyar oktatási rendszerről, az iskola hagyományairól és működéséről. Az osztályokban tett látogatás során vendégeink bepillantottak az intézményekben folyó oktató-nevelő munkába és egy kedves élménynek is részesei voltak: a gyermekek felkérték őket, hogy szólaljanak meg anyanyelvükön és szaválásra is készítették az idegeneket. A tanulók spontán ötletének kapcsán megtudhattuk, hogy Etiópiában a hivatalos nyelv az amara, de több mint hetven nyelvjárást beszélnek. Az iskolások a 4. osztálytól kezdve angolul is tanul-

nak. Egy vállalkozó kedvű kis diák Petőfi Sándor Alföld című versét adta elő a távoli ország fiainak felejthetetlen percek voltak.

Délután szabad programként a küldöttség tagjai hazánkban tanuló honfitársaikkal találkoztak este pedig az Operaházban Wagner operáját, a Walkürt hallgatták meg. Április 27-én vasárnap IBUSZ városnézésben vettek részt, tetszésüket fővárosunk szépségeiből különösen a budai Várpalota és a Mátyás templom nyerte meg. A magyaros vendégszeretet kedves gesztusban nyilvánult meg, a Városliget megtekintése után az autóbusz Május 1. úti szállásukig vitte őket. Ugyanaznap estéjén a szövetség székházában meghallgatták Bán Sándor szegedi vak zongoraművész nagyszerű koncertjét.

Április 28-án vidéki út következett: Váradi Péterné, Szemerédi István és Kis János a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat személyzeti osztályának vezetője kísérte a küldöttséget Szegedre.

Vendéglátók és vendégek talán ezen a reggeltől-estig együtt töltött napon kovácsolódtak vidám, külön nyelvű, de hasonló érzelmű és hasonló célokért dolgozó társasággá.

A Szegedi Fonalfeldolgozó Vállalatnál dr. Jáksó László igazgató fogadta a küldöttséget, és részletes tájékoztatást adott az üzem munkájáról. Az egyes részlegek megtekintését kiértékelő beszélgetés követte.

Ebéd után intézetlátogatás következett a szegedi Vakok Állami Intézetében. Az intézet felszereltsége és tisztasága kivívta a vendégek elismerését, de különösen sokra értékelték az ott folyó gondozási munkát, az idős emberekkel való bánásmódot. Massánszky Józsefné igazgató munkáját több beszélgetésen a legmagasabbra értékelve említették, személyére és eredményeire még elutazásuk előtt is visszatértek, a ferihegyi búcsúzás perceiben is.

Április 29-én Budapesten a Szőnyi úti Gyengénlátók Általános Iskolájában és Nevelőotthonában tettek szakmai látogatást vendégeink. Dr. Csabai

Lászlóné igazgató adott tájékoztatást az iskola munkájáról, és szívélyes házigazdaként maga mutatta be a különböző segéd-eszközöket, melyekkel a gyengénlátó gyermekek munkáját könnyíti meg. Ugyancsak bemutatta a különböző munkaasztalokat, melyeket az iskola munkatársainak kísérletező ötletei alapján alakítottak ki. Az igazgató tájékoztatójából azt is megtudtuk, hogy az iskola és nevelőotthon zsúfoltsága igen megnehezíti az ott dolgozók helyzetét, és szinte tolerálhatatlanul távolinak tűnik az új iskola átadásának időpontja — 1982 — akkor is, ha ez a határidő már nem módosul tovább.

Délutáni programként a küldöttség a budapesti Vakok Állami Intézetét látogatta meg, ahol Dorkó Györgyné igazgató és munkatársai fogadták a vendégeket. Az igazgató személyesen mutatta be a kollégiumi elhelyezést szolgáló szobákat, és azt az új intézeti részleget, melyet a felnőttkorban megvakultak elemi rehabilitációjának a céljából a közelmúltban alakítottak ki. Az intézetben tett látogatás szakmai szempontból igen jelentős volt az etióp szakemberek számára, és amellet a kollegiális fogadtatás kellemes élményt nyújtott.

Április 30. a szakmai program utolsó napja volt, ezen a napon mind a küldöttség tagjaira, mind kísérőikre megerőltető munka várt, hiszen néhány óra leforgása alatt három olyan jelentős intézmény működésének lényegét kellett megismerniük, mint a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat, a Péterfy Sándor utcai Kórház szemészeti osztálya, és a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola.

A Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalatnál Köves Gábor főmérnök és Kis János személyzeti osztályvezető fogadta a látogatókat. Vendégeink élénk érdeklődéssel tekintették meg a gyártási folyamatokat és az egyes gépek üzemelését. Elragadtatással nyilatkoztak a látotokról, elmondták, hogy már számos országban tanulmányozták a vakok foglalkoztatását, de ez a célvállalat az első, ahol

ilyen számban találtak vak és gyengénlátó dolgozókat.

A Péterfy Sándor utcai Kórház szemészeti osztályán dr. Pajor Rezső kandidátus főorvos adott tájékoztatást a szemészeti betegellátásról. Kitért a vakág leggyakoribb okaira is, a megelőzés fontosságára a szemészetben, valamint a különböző szembetegségek megelőzési módzatának sikerességi százalékaira.

A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán Gordosné dr. Szabó Anna főigazgató üdvözölte a küldöttséget. A főigazgató-asszony tájékoztató előadásából vendégeink megismerhettek egy számukra teljesen új területet; a gyógypedagógiát, ezen belül a tiplópédagógiát, és a magyar gyógypedagógus képzésről is képet nyerhettek.

A tanulmányút munkaprogramjának befejezéséül a tapasztalatok összegezésének céljából záró megbeszélést tartottunk, melyen a következő megállapítások körvonalazódtak:

- Tekintettel arra, hogy Etiópia más fokán áll a gazdasági társadalmi fejlődésnek, tanulmányútjuk rendkívüli fontossággal és jelentőséggel bír az etióp vakügy szempontjából.
- Figyelembevéve a vakág leggyakoribb okait Etiópiában, különösen sok a teendőjük közegészségügyijárványügyi területen. (A vakág előfordulási arányszáma a teljes lakossághoz viszonyítottan a háromszoros az európai- és észak-amerikai arányszámnak.)
- Az iskoláskorú gyermekek csak 30%-ban történő speciális beiskolázási lehetőségét növelniük kell a jövőben.
- Mivel Etiópiában nincs gyógypedagógus képzés, valamelyik európai országban kell gyógypedagógusokat taníttatniuk, addig is amíg megalapozzák a hazai képzést.
- A munkarehabilitáció terén nyert tapasztalataikat az etióp természeti adott-

DR. VAS TIBOR:

Helen Keller és a munkásmozgalom

Helen Keller már fiatalon, az 1900-as évek elején csatlakozott a munkásmozgalomhoz. Bár vak volt és siket, ez nem akadályozta meg abban, hogy aktívan vegyen részt a mozgalomban. Az Amerikai Egyesült Államokban századunk elején a legerősebb munkásszervezet az International Centre of Industrial Worker (Ipari Munkások Nemzetközi Központja) volt, és ehhez csatlakozott Helen Keller. Cikkeket írt, előadásokat tartott, könyveiben foglalkozott a munkások helyzetével.

100 évvel ezelőtt 1880. június 27-én született e kivételes egyéniség, alig múlt el 20 éves, amikor megtalálta az utat a munkásmozgalomhoz.

Már az I. világháború kitörése előtt beszédekert törtött a béke mellett, mert felismerte, hogy az imperialista hatalmak

világháborút készítik elő. De a béke mellett agitált az I. világháború ideje alatt, a két világháború között és a II. világháború alatt, sőt után is.

Örömmel üdvözölte a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmét. Nagyon nagyra értékelte Lenin személyét és munkásságát. Láta, hogy a szocialista társadalom fog a vakok és siketek helyzetén gyökeresen javítani.

Hitler hatalomra jutása félelemmel töltötte el, tudta, hogy a fasizmus új világháború kitörését készíti elő. 1933. május 10-én, Berlinben a Humboldt Egyetem előtt Marx, Engels, Thomas Mann és más haladó tudósok és írók könyveivel együtt, Helen Keller németül megjelent könyveit is elégették. Büszke volt arra, hogy ilyen neves szerzőkkel együtt semmi-

sította meg Hitler az ő műveit is. 86 éves korában, 1966-ban halt meg. Ő volt az első siketvak személy a világon, aki főiskolát végzett. Helen Keller személyében mi a béke és a munkásmozgalom harcosát is tiszteljük.

KAPOR GÁBOR

Helen Keller emlékünnepe a VGYOSZ kultúrtermében

Mély nyomokat hagyhatott minden emberben 120 perc. Minden emberben, aki a Helen Keller emlékünnepe résztvevője lehetett.

Az előadások tartalma és struktúrája tette nyilvánvalóvá, hogy ez az esemény túllépett a megemlékezések szokásos sablonjain, és több volt, mint csupán jó emlékműsor. E két óra szimbólumokat hordozott.

A XX. század emberének humanuma — amely a művészeteken kívül tudományos területen, talán a gyógypedagógia fogalmkörében és gyakorlatában a legerőteljesebb, mivel a fogalmkör már eleve magában hordozza ezt — nyilatkoztatott ki. Szó sem volt itt amatőr vagy profi álhumanitásról, mellyel igen gyakran találkozhat az ember, ha fogyatékos társairól esik szó, és amelynek sajnálatos megnyilvánulása az eltúlzott száanalom.

Az előadók — tökéletes tárgyi információk mellett — szemléletet tudtak adni; és ez mindennél fontosabb, mert ez az alapja a témakörhöz való viszonyunknak. Meghatározó jellege önmagából egyértelműen következő módon terjedhet általánossá, és formálhatja megítélésünket.

„És csak egy kiköszödött világban Marad meg mint állandó lehetőség”

T. S. Eliot

szervezeti élet

ságok és gazdasági lehetőségek szerint kell adaptálniuk.

Végezetül az etióp szakemberek elismerően nyilatkoztak eredményeinkről. Hangsúlyozták — az előzőekben részletezett személyes találkozásokra alapozva — azon véleményüket, hogy a magyar vakügy területén elhivatott emberek dolgoznak. Kérték a jövőbeni megsegítést is, mind elméleti, mind gyakorlati területen. Dr. Vas Tibor, Szövetségünk elnöke válaszában utalt arra, hogy a segítségnyújtásra a Szövetség kész, de annak realizálását a két ország együttműködésének magasabb szintjén kell megkezdni.

Május elsején vendégeink szabad programként honfitársaik kíséretében megtekintették a

felvonulást, és több kulturális eseményen résztvettek.

Május 2-án Amare Asfwa, Tamre Libien és Wasihun Abate a Ferihegyi repülőtérrel elutazott Magyarországról. Szerény, kedves „munkatársainktól” búcsúztunk el immár, a viszontlátás kívánságával mindkét résztől.

A tanulmányút előkészítése számos adminisztratív jellegű nehézséggel járt, de mérlegelve sikerességét munkánk nem volt hiábavaló. Elismerést érdemel Várad Péterné főelőadó, és Szermerédi István csoportvezető.

A Szövetség e helyen mond köszönetet a meglátogatott intézmények és vállalatok vezetőinek akik sokirányú elfoglaltságuk mellett nagy figyelmet fordítottak a tanulmányút programjaira.

Daru Gerőné szociális szervező a VGYOSZ osztályvezető helyettese

VÁNDOR TAMÁS:

Antwerpeni séták

**RUBENS
FÖLDI PARADICSOMA**

II. rész

A Steen komor falai után ismét a Grote markt irányában haladtunk, hogy eljussunk Antwerpen büszkeségéhez, a Rubens-házhoz. Szűk utcák után a Meir utcára jutottunk, ahol már a modern város tárult elénk. Huszonnégy emeletes épületek, bankok, hatalmas kirakatok és gépkocsik áradata hozott vissza minket a nagyváros lüktető életébe.

Rövid séta után érkeztünk a

Magáról Helen Kellerről sokat megtudhatunk. Nem véletlen, hogy éppen ő, az általa vele kapcsolatban felmerülő gondolatok — melyek nagyságrendje hatványokkal fejezhető csak ki — lehettek méltóak egy magasabb fokú általánosításra.

Az előadók: Gordosné dr. Szabó Anna, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola főigazgatója; dr. Méhes József, a Vakok Általános Iskolájának és Nevelőotthonának igazgatója, főiskolai tanár; Lányiné, dr. Engelmayer Ágnes főigazgató-helyettes; Fehér Anna tanárnő; dr. Vas Tibor, szövetségünk elnöke témáit nem lehetséges rövid sorokban visszaidézni, de aki ott volt ezen az április 25-i ünnepségen és az említetteken kívül hallhatta Baráté Istvánné siket-vak sors társnő érdekes megnyilatkozásait, tudja, hogy embertől emberig terjedő, tárgyi tudást és filozofikus gondolatokat egyesítő, szép előadásokat mulasztott el mindaz, aki nem jött el.

**„Ami lehetett volna ami volt
Egy célba fut és az mindig jelen van”**

T. S. Eliot

Rubens nevét viselő utcához, amely inkább térre hasonlít. Házai megőrizték a középkor stílusát, azonban a Rubens-ház külsőleg inkább nevezhető palotának. Az épületet Rubens maga tervezte, 1616-tól 1640-ben bekövetkezett haláláig élt itt. A ház bal odali szárnya flamand stílusban épült, a földszinten és az emeleten kapott helyet a festő és a családja részére. Művészettörténészek és építészek fáradoztak évtizedekig, hogy a mai látogató korhű környezetet találjon ebben a múzeumban. Gazdagon faragott bútorok, márvány kandallók és szobrok tanúsítják a látogatóknak, hogy Rubens nem vetette meg a pompát és a fényűzést. Az épület jobb szárnyában volt a műterem; ma kisebb kiállítás látható a mester festményeiből. A házban szemlélődő nem tudja, hogy mit csodáljon: Rubens pazar alkotásait, vagy a műterem előszobáját, melynek falait aranyozott cordobai bőr borítja. Az épület mögött tágas kert található, melybe oszlopos kapun át lehet bejutni, a kapu boltozata fölött hatalmas mitológiai szoboralakok emelkednek a magasba. Az épületnek a kertre néző falainál is szobrok állnak, melyek a kor és a ház volt tulajdonosának izlését dicsérik. A gondozott kertben lugasok, pavilon, márványkút és szobrok. A padokon turisták és helybeliek gyönyörködtek az eléjük táruló látványban.

Külön kell említeni a középkor festészetét, amely villághírré emelte pár évszázadon át Antwerpen nevét. A XVI. században Antwerpen a festők központi városa volt, festő céhének tagjai hosszú tanulmányutakat tettek Olaszországban és Franciaországban. Merészségük abban nyilvánult meg, hogy mellőzni merték a kimondottan vallásos témákat és a hétköznapi élet ábrázolásával is foglalkoztak. Egyik kiemelkedő egyéniségük, Pieter Brzegel (1525—1568) volt, aki képei miatt a „paraszt”

melléknevet kapta. Festményei, amelyeken hűen ábrázolta a parasztnak a táncát és hétköznapi tevékenységét, napjainkban éppen úgy a múzeumok kincsei, mint egyházi témájú művei.

A flamand barokk hozta meg az igazi dicsőséget. A vallásos tárgykör mellett előretörték a mitológiai és történelmi tárgyú képek, kiemelkedő helyet kapott az arcképfestés. Ez azonban már Pieter Paul Rubens korszaka. Rubens 1577-ben született. 21 éves korában már önálló mester, majd rövid ideig Olaszországban udvari festőként dolgozott. Antwerpenbe visszatérve Albert főherceg udvari festője lett. Egy-egy festményéért hatalmas összegeket kapott. Mesébe illő jövedelméből vette birtokát és építette a mai Rubens-házat.

Egykorú leírások szerint saját udvartartása volt, hírneve alapján a francia király megbízásait intézte Antwerpenben, majd fejedelme követi feladatokkal is megbízta. Rubens egyéniségére jellemző egy róla fennmaradt anekdota. Egyik napon a házban megjelent egy aranycsináló és felkérte Rubenset, hogy anyagilag támogassa őt, cserében az arany előállítását követően a nyereséget hajlandó megfizetni vele. Rubens állítólag ecsetjét az aranycsináló orra alá tartotta és nevetve mondta: húsz évvel ezelőtt még megegyezhetünk volna, ma már azonban az ecsetemmel csinálom az aranyakat.

A francia királyi udvar megrendeléseit követően gazdag Antwerpeni polgárok rendeltek arcképet nála, csengő aranykért csodálatos művek születtek. Rövid élete alatt 1500 festményt készített.

Számtalan tanítványa volt. A nagyobb műveiben csak az alakok megfestését végezte, az egyéb munkákat tanítványainak engedte át. Másfél évszázadig a flamand festészetnek nem volt olyan kiemelkedő egyénisége, aki ne Rubens tanítványa, vagy

iskolájának követője lett volna.

A Rubens-ház után a városban is mindenhol a mester emlékével találkoztunk. Hozzá köztudott a másik híres múzeum, a Plantin-Moretus-ház története is. Plantin-Moretus (1520—1589) a maga idejében Nyugat-Európa egyik leghíresebb embere, II. Fülöp udvari főnyomdása volt. A ház kincsei az eredeti nyomdagépek és könyvek, valamint a falakon a Moretus család tagjainak portréi, amelyeket Rubens festett.

Ezután természetesen, hogy minden Antwerpenben járó külföldi felkeresi a Szent Jakab templomot, ahol külön kápolnában, márvány síremlék alatt nyugszik Rubens. Az oltáron a Szent család, amely Rubens egyik legkitűnőbb alkotása.

Templomok és múzeumok után következett a kikötő, amely

jelenleg a világ harmadik legnagyobb forgalmú kikötője. A Schelde partján, a Steen mellől indultunk kishajóval, hogy bejárjuk a kikötő egy részét. Egész területét szinte lehetetlen, mivel a rakpart 92 kilométer hosszúságban húzódik. A kikötőt a tengerrel a Schelde néhol 500 méterre kiszélesedett torkolata köti össze és egészen Hollandia határáig húzódik. Mindenhol dokkok, raktárpületek, zsilipek. A kiszélesedett folyón óceánjárók és tehergőzösök haladtak el egymás mellett, a parton olajfinomítók és hajógyárak.

Meglepő volt, hogy a folyó felett nem voltak hidak. A hajók közlekedése miatt a gyalogos- és gépkocsi-közlekedést a Schelde alatt épített alagutak biztosítják. A kikötőhöz csatlakoznak a Schelde partján levő éttermek, ahol a kínai és japán vendéglőktől kezdve a malájig, a világ bármelyik nemzetiségű matróza hazai ételeket fogyaszthat.

Az idő gyorsan telt, a Vakok Jóléti Világtanácsának közgyűlése befejeződött. Kora reggel indultunk a kis Antwerpeni repülőtérrel, majd rövidesen Amszterdamban, Hollandiában voltunk. Csatornák és szélmalomok között széles utak, majd leszálltunk a Schiphol légikikötőben. A repülőtér napjainkban évente kb. 8 millió utast fogad, ezen kívül teherrepülőtér is. Nyugat-Európa legfontosabb légikikötője Amerika és Afrika felé. A főépület egyidejűleg 25 repülőgép fogadására alkalmas, az utasok az épületből zárt folyosókon mehetnek be a gépekbe, amelyek ajtajaihoz csatlakoztatják a mozgatható folyosókat. A repülőtér épületében étterem, sok presszó és üzletek tömege áll a várokozó utasok rendelkezésére. A nyüzsgő forgalmú Schiphol után a MALÉV gépen már csak azt vártuk, hogy egy kisebb, de kedvesebb repülőtér következék: Budapest — Ferihegy.

RÁCZ LILLA:

Hogyan lett Annából orvos

— Hát te semmit sem változtál! Mikor is találkoztunk utoljára? Van annak öt éve, talán hat is... Elég nem szép tőled, hogy nem jelentkezel gyakrabban, mikor Budapestre jössz... Tudom... tudom... ilyenkor ezerfelé rohansz, néha színház, esetleg opera. Bár nálatok nagyon jó színház működik, a tévében igen szép előadásokat láttam. Ja! Igaz is! Az újságban olvastam a férjedről... docens lett az egyetemen és doktori címet szerzett. Nagyon büszkék voltunk Lalira... És te? Persze, megértem, két gyerek mellett nehéz, de neked is voltak álmaid, hiszen már a gimiben is te voltál a legkiválóbb kémikus... Na, de ami késik, nem múlik, meg-nőnek a gyerekek és te is valóra válthatod mindazt, amiről álmotál... Gyerekek... Tudod, most már nagyon sajnálom, hogy nekem nincs egy sem. Eleinte én nem akartam... hiszen tudod, albérlet, meg meggyás, aztán mikor végre önálló lakásunk lett, akkor Feri egyszerre megbolondult, hogy kocsit akar... várjunk még a kicsivel... Na, aztán vártunk... Eh, most már mindegy... Hiszen az iskolában sokszáz gyerekem van. Jó velük...

Tudod, hogy jövőre lesz a húszéves érettségi találkozó? Remélem, erre csak eljössz! Harmincketten voltunk és a tizenöt éves találkozón

már csak huszan jöttünk össze. Nem, nem halt meg senki; ketten disszidáltak, a Jáki meg a Molnár, néhányan vidéken vannak... De van olyan is, aki egyszerűen nem jön el. Talán nem tud mit mondani, nem tud mit felmutatni, még csak fényképeket sem a gyerekeiről... Vagy egyszerűen nem érdekli őket, mi lett a többivel?

Dallos Marival tartod még a kapcsolatot? Ő volt a legjobb barátnőd. Na, ennek örülök. Igen, nekem meg Berkes Anna...

Csakugyan nem tudsz Annáról semmit? Persze, ő nem jött el egyik találkozóra sem... hozzám gyakran eljött, míg az egyetemre járt, azután elszakadtunk, mert vidékre került. Igen, végül is orvos lett, úgy, ahogyan már az elsőben hangoztatta... de ez nem volt olyan egyszerű. Néha leveleztünk, tulajdonképpen élete fontos eseményeiről mindig tudtam. Ha van időm és érdekel, elmondom, hogyan lett Annából orvos. Tudom, te is szeretted őt. A történet mulatságosnak látszik, de szomorú is. Mikor indul a vonatod? 18,30-kor? Remek! Akkor van még legalább 2 óránk!

... Anna nekem nemcsak osztálytársam, nemcsak barátnőm volt. Kismamám, gondoskodó jó szellemem. Amint ott ült mellettem a pad-

ban, szinte éreztem a melegségét, azt, hogy a közelében biztonságos nekem. Talán emlékszel, ő írta nekem az iskolai jegyzeteket is, amit aztán otthon anyám lediktált és én leírtam pontírásba. Bármilyen történt, tudtam: Annára számíthatok. Amint romlott a látásom, úgy támaszkodtam mindjobban rá és azt is tudtam, neki nem teher az, ha nekem segíthet.

Azon a nyáron, mikor az egyetemi felvételek voltak, vele együtt izgultam, felveszik-e?

Felvették!

Milyen boldogok voltunk! Ő is, én is; az ő szülei is, de az enyéim is. Hiszen mindnyájan tudtuk: Anna orvosnak való! Lelkiismeretesége, humanitása, meleg szíve, emberszeretete...

Amikor az egyetemre járt, hetenként meglátogatott, ilyenkor nálunk ebédelt. Sokat mesélt. Aztán egyszerre titokzatos lett, fényesebb lett a szeme. Anyámhoz bizalmas volt, talán bizalmasabb, mint a saját anyjához. Vagy ahhoz talán nem is volt bizalmas? Tudod, elég szigorúan nevelték őket. Hárman voltak testvérek, mind jótanuló. A mamája a pedagógusok szigorú, konzervatív fajtájához tartozott, lányainak a háztartásban sokat kellett segíteni. No, igazad van, ez persze nem baj. Sokkal nagyobb baj volt az, hogy nem volt társaságuk, nem volt baráti körük. Ahányszor náluk voltam, mind a három lány egyetlen, zsebes kötényben szorgoskodott a régi-módi lakásban, a mama meg térdelve a parkettet pasztázta. Még ma is így látom, amint szigorú kis arcával a parkett fölé hajol és nagy buzgalommal keni rá a parkett-pasztát. Ragyogott minden náluk és természetesen szigorú házirend szerint éltek. Annának a gimiben sohasem voltak fiúügyei. Pedig erre is szükség van, ezek a gyerekbetegségekhez tartoznak, az ember talán jobban átvészeli a későbbiekét...

Egyszóval Anna harmadéves egyetemi hallgató korában szerelmes lett. Anyámnak vallotta be egy délelőtt, mikor én sem voltam otthon, megmutatta neki a fiú fényképét és elmondta, hogy a távolsági autóbusszvállalatnál gépkocsivezető. A fiú egyszer „levizitelt” Berkeséknél, de nagyon fagyosan fogadták. Utóvégre Anna orvos lesz és csak nem fogadja egy „sofőr” — így mondták — udvarlását. Ő azonban szerelmes volt, de nagyon. Anyám igazán modern gondolkodású, de ezúttal ő is aggódott Annáért. — Ez a fiú, a fényképe után ítélve afféle „nők kedvence”. Biztosan minden városban teszi a szépét valakinek.

Próbáltuk Annát óvatosságra inteni, de hiába volt minden. Sőt, kezdett tőlünk is elmaradozni, úgy érezte, nem tudjuk eléggé megérteni.

Jenci — így hívták a fiút; micsoda név — mindennél és mindenkinél fontosabb lett neki.

Ebben az időben anyja is érezte, hogy veszély van. Kétségbeesett „zsúrokat” rendezett, melyen gardedámként ott ült ő is, házikészítésű szörpöket kínáltak és jó, kiadós süteményeket. A meghívott évfolyamtársak és bátyám megbíz-

ható barátai illedelmesen üldögéltek és illedelmesen táncoltak. Ezekre a zsúrokra persze Jencit nem hívták meg.

Láttam, hogy Anna csak testi mivoltában van jelen: szórakozottan táncolt, ha felkérték és igyekezett jó házikisasszony lenni. Berkesnéni régies társasjátékokat talált ki és közben gyakran hangoztatta; hogy az ő lányai csak akkor mehetnek férjhez, ha a diploma a kezükben van. — „Amint a diplomát megkapták, másnap már mehetnek az anyakönyvvezetőhöz.” Azt hiszem, biztos volt benne, hogy ez a hőbort Jencivel addigra úgyis elmúlik.

Eltelt néhány hónap, Anna egyre ritkábban jött el hozzánk, majd egyszerre egészen elmaradt. Ami közben történt, azt a hűgától tudtam meg, ki egy napon felekeresett bennünket és „... inkább tőlem tessék megtudni, mint mástól...” bevezetéssel, sápadtan és reszkető szájjal elmesélte Anna „ballépésének” történetét. Jenci, — miután látta, hogy a szülők nem fognak beleegyezni házasságukba, rábeszélte Annát: legjobban, ha teherbe esik, mert akkor végképpen bele kell egyezzenek. (Magam sem tudom, a „szívdöglesztő” Jenci miért erőltette a házasságot? Talán imponált neki, hogy orvosnő lesz a felesége.) Jencinek volt Óbudán egy romos házban társbérlete, tehát találkozásiaknak nem volt akadálya. Húsvét körül Karola néni, a lányok nagynénje, ki kiskoruk óta ruháikat varrta, rápróbált egy összefércelt szoknyát Annára, de sehogysem akart rámenni. „Húzd be a hasad!” — mondta Karola néni, mire Anna bátran, mint az öskeresztények a máglyára lépés előtt, halkán csak annyit mondott: „Ezt már nem lehet behúzni”.

Joli nem beszélt arról, hogy milyen családi jelenet követte ezt a bejelentést. Én mindenestre megpróbáltam elképzelni humoros oldaláról a dolgot: Berkesnéni kezéből kiesik a parkettpaszta, Karola néninek nyitva marad a szája... no, nem folytatom. Nem lehetett kellemes.

Várj, — főzök még egy kávét, jól fog esni az utazás előtt, aztán folytatom. — Mit szólsz a konyhához? Ugye kedves? Tudod, ezeket a tányérokat Korondról hoztam, mikor Erdélyben jártunk Ferivel. Morgott is, — minek ez a sok cserép? — de most már ő is elégedetten néz körül, mikor besüt a nap és a tányérok színei lángolnak... Hány cukrot parancsolsz? Helyezkedj csak el kényelmesen. Mondom tovább.

A szülők, mire néhány nap múlva kissé magukhoz tértek, önfeláldozó ajánlatot tettek. Anna ne költözzön el hazulról, szülje meg a gyereket náluk, ők mindenben segítségére lesznek, — csak ne menjen hozzá Jencihez és folytassa tanulmányait. Annának persze beszélhetek. Szinte vak volt a szerelemtől. Így hát ösz-

szepakolt és átköltözött az óbudai társbérletbe és néhány hónap múlva megszületett a kis Jenci. Mindez nem lett volna baj, de Anna, mióta titka kitudódott, nem járt be az egyetemre, vizsgáit nem tette le: készült az anyaságra. Amint később kiderült, a negyedik évben csak a félévi vizsgáival készült el. Reménytelenül megakadt azon a szép úton, mely a választott hivatás felé vezethetett volna.

Mikor a kis Jenci kéthónapos forma lett, meglátogattuk anyámmal őket. A „trónörökös” a zsúfolt szobának egyik kózmódfiókjában feküdt, ártatlanul nézett ránk Anna kék szemével, mintha azt mondta volna: Nem tehetek semmiről! — Anna nyugodtnak és boldognak látszott.

Jencike már járt, mikor a kis család bennünket is meglátogatott: Anna szerette volna bemutatni a férjét. A látogatás kissé bizzarul sikerült. Megpróbáltam az egyetemi tanulmányok és vizsgák felől érdeklődni, de Anna helyett Jenci felelt: Minek az egyetem? Az aszszony ne bújja a könyveket, hanem nevelje és kúrálja a saját gyerekeit! — aztán felesége felé fordulva önhittén megkérdezte: Ugye anya, hatig meg sem állunk? — Akkor nem lesz soha a feleségeből orvos — mondtam kicsit ingerülten, mert tudtam, mit jelentett Annának az orvosi hivatásra való készülődés. Hiszen középiskolás kora óta elhivatottságot érzett! Anna láthatóan zavart volt, különösen akkor, mikor Jenci „társalgás” közben néha cifrán elkanyarított egyet-egyet. Ordított róluk, hogy nem egymáshoz valók. Ne érts félre, nem azért, mert Jenci gépkocsivezető! Hamarosan el is mentek. Később Jolitól hallottam, hogy megszületett a második fiú is.

Ami ezután következett, azt még ma sem tudja senki megmagyarázni. Nem tudta Joli sem, anyám sem, Anna nem beszélt róla. Egy napon hazalátogatott és megkérdezte szüleit: hajlandók lennének-e őt két kisfiával együtt odafogadni addig, míg az egyetemi tanulmányait be nem fejezi. Elválnak Jencitől, a gyerekeket megtartja. Többet nem volt hajlandó erről beszélni.

A helyzet Berkeséknél addigra komplikálódott kissé. Időközben Joli is férjhez ment, a lakás 2 utcai szobáját átadták neki és férjének. De nem volt mit tenni: odafogadták Annát abba a szobába, ahol addig a szülők laktak. A legkisebb lány a személyzeti kis fülkében vert tanyát. Miért csodálkozol? Mit tehetek volna? Igaz, Anna ügyében ártatlanok voltak, még diadalmaskodhattak volna: ugye megmondtuk? De igazi szülők voltak, önzetlenek, önfeláldozók. Befogadták Annát tehát két gyermekével együtt. Rövidesen folytathatta is tanulmányait az egyetemen. A negyedik évét újra kellett kez-

deni, de mindenki úgy érezte: Anna megmenekült. Orvos lehet.

Egyetemi éveiben újra gyakrabban találkoztunk. Helyesebben én látogattam meg, mert tudtam, nehéz munka lesz számára behozni tanulmányaiból mindazt, ami a közbeeső években kimaradt. Rendszerint a Berkes szülők udvari szobájában üldögéltünk — Joli nagyon önző volt, nem adott át két szobájából egyet sem — hol már nyoma sem volt többé Berkes néni pedáns rendjének. Az ágyon, az asztalon, székeken összedobált gyermekruhák, játékok; lerágott almacsutkák a földön, hol a két dezentor szaladgált, hempergett és sivalkodott. Berkes néni fásultan kuporgott egy szabadon maradt széken, én meg magamban csodálkoztam: miért nem csinál rendet? Ma már tudom, addigra minden ereje elfogyott, a lelket csak az tartotta benne, hogy őrhelyén maradjon addig, míg lánya kezében nincs a diploma. Szó sem volt már parkettasztyázásról. Az addig tükörfényesre ápoltparketten sötét, gyanús foltok éktelenkedtek. Joli teljesen elhatárolta magát, csak a saját lakrészével törődött, Anna meg tanult, nem ért rá.

Anna sohasem emlegette Jencit, egyszer azonban mégis bevallotta, hogy volt férje „vándormadár” lett, — régebbi állását otthagyta — hogy ne kelljen tartásdíjat fizetni. Ma döbbenek csak rá, milyen szűkösen élhettek öten, a Berkes szülők szerény nyugdíjából.

Ne nézd az órát, mindjárt befejezem. Aztán érkezett a nap és Anna is ott állt az avatásra váró orvosjelöltek között. Szép nap volt! Szerettünk volna anyámmal mi is elmenni, de csak a legközelebbi hozzátartozóknak jutott hely. Így hát csak lélekben voltam ott az avatáson, s csak képzeletben láthattam Anna nyugodt arcát ezúttal pirosan az izgalomtól és szegény, kis sovány anyját, divatjamúlt ünneplő ruhájában.

Anna hamarosan állást is kapott egy vidéki kórházban, hova magával vitte két kisfiát is. Eleinte nagyon nehezen élt, de később újra férjhezment, lakást is kapott.

Várj csak, még nincs vége. Anna elutazása után két hónappal sürgőnyt kapott, hogy édesanyja nagyon rosszul van. Azonnal felutazott, — addigra Berkes nénit már kórházba vitték. A szívével voltak bajok már régen, de ezúttal a dolog nagyon komolynak látszott. Annával az orvosok őszintén beszéltek, mint orvos az orvossal:

— A kollégina édesanyjának olyan elhasznált a szíve, mint egy kilencvenévesnek. Már a pulzusa is alig tapintható. Miért nem vigyáztak rá jobban, hiszen évek óta beteg! Mi mindenestre megteszünk mindent.

Két nap múlva Berkes néni meghalt.

Anna most gyógyít, segít, életet ment. Ismerem: mindent megtesz. Mit gondolsz, érzi, hogy örökre adós?

Te tudsz erre felelni...?

DR. FALVAI FERENC:

Alapvető tudnivalók a bírósági végrehajtásról

Gyakori eset, hogy a jogerős bírói ítélet elenére, az abban történt fizetésre való kötelezés határidejének lejártával sem fizet a kötelezett, vagyis az adós. Ilyen esetben a jogosult kénytelen a bírósági végrehajtás eszközéhez folyamodni. Ez úgy történik, hogy az I. fokú ítéletet meghozó bíróságtól végrehajtási lap kiállítását kérik, vagy pedig amennyiben kizárólag az adós munkabéréből kívánja követelését érvényesíteni, úgy bírósági letiltást kér. Bizonyos esetekben közjegyzői záradék útján is lehet végrehajtást kérni. Ezek az esetek általában állami vállalatok pénzköveteléseire vonatkoznak. Ilyenkor a vállalat fizetési kötelezettséget megállapító, okirati formában kiállított kötelezvénye alapján közjegyzői záradékkal rendeli el a végrehajtást. Ez különösen gyakori közüzemek, (villany, gáz, fűtés stb.) továbbá a posta, a közforgalmú közlekedési vállalatok, közkönyvtárak követeléseinél. Ugyanilyen közjegyzői záradékkal jogosultak a pénzügyintézetek (OTP, Állami Biztosító) a már lejárt követelések behajtását kérni. Közjegyzői záradékot az adós lakóhelye szerint illetékes közjegyzőnél lehet kérni.

Amennyiben végrehajtási lap útján történik a végrehajtás kérése, úgy a már kiállított végrehajtási lapot a bíróság megküldi az adós lakóhelye szerint illetékes bírósági végrehajtónak, aki a lehetőség keretein belül intézkedik a behajtás érdekében, tehát vagy a végrehajtási lap alapján tiltja le az adós munkabérét, vagy pedig amennyiben ez célszerűen nem foganatosítható, mert pl. az adósnak nincs munkahelye, vagy munkabérét már korábbi letiltás terheli, úgy az adós ingóságainak lefoglalása útján igyekeznek a követelést behajtani.

Amennyiben közvetlen bírósági letiltásra kerül sor, úgy a bíróság az adós már ismert munkahelyére küldi meg a letiltásról szóló határozatát és a munkahely köteles a jogerő bevétele nélkül a következő bérfizetéskor a letiltást foganatosítani, vagyis a követelt összeget az adós munkabéréből levonni. A jogszabály szerint ilyen gyorsított bírósági letiltásra kerül sor mindazokban az esetekben, amikor azt a jogosult kéri, továbbá tartásdíjak esetében, valamint állami szerveket megillető, 300,— Ft-ot meg nem haladó követelések vonatkozásában.

Közvetlen letiltás közjegyzői záradék esetében is kérhető, de ilyenkor a közjegyzői rendelkezés úgy szól, hogy a munkahely köteles ugyan a letiltást a következő bérfizetéskor foganatosítani, de a már levont követelést 45 napig vissza kell tartania és csak további rendelkezés hiá-

nyában e határidő leteltével jogosult azt a végrehajtást kérő részére továbbítani.

Az adós munkabéréből történő végrehajtás esetén a munkáltató levonja a kérdéses követelést az adós munkabéréből. A levonás az adós munkabérének 50 százalékáig terjedhet tartásdíjak, továbbá társadalmi tulajdonban okozott kár megtérítése, valamint jogalap nélkül felvett munkabér visszafizetése esetében. Egyébként csupán az adós havi munkabére 33 százalékának erejéig eszközölhető levonás. Amennyiben több követelés áll fenn, vagyis többféle jogcímen kell levonást végezni, úgy a korábban érkezett végrehajtási kérést kell teljesíteni, kivéve a fentiekben már felsorolt azon jogcímekeket, amikor 50%-ot vonhatnak le. Ezek ugyanis minden esetben megelőzik az egyéb jogcímekeket.

Amennyiben az adós munkabéréből gyorsan és célszerűen nem végezhető el a levonás, úgy az adós ingóságainak lefoglalását végzi el a végrehajtó és további nem fizetés esetén ezek értékesítése útján kerül sor a jogosult kielégítésére. A takarékbetétkönyv csak akkor foglalható le, ha a bíróság által megállapított bűncselekmény által okozott kár megtérítésére irányul a végrehajtás. Nem foglalható le az adós létfenntartását, illetve foglalkozásának ellátását szolgáló vagyontárgyak.

Amennyiben az adósnak ingatlana is van és a már említett formákban nem jár eredménnyel a végrehajtás, úgy az ingatlan megterhelése is a végrehajtás eszköze lehet (telekkönyvi bekebelezés útján).

Meg kell még említeni azt az esetet, amikor a végrehajtás nem pénzkövetelés behajtására szolgál, hanem meghatározott cselekmény foganatosítására irányul. Ennek leggyakoribb esete a birtokháborítás abbahagyása, továbbá a gyermek elhelyezése tárgyában hozott bírósági ítélet kikényszerítése, amikor a gyermek kiadása iránti kötelezettségének az ítélet ellenére a kötelezett szülő nem tesz eleget. Ilyen esetekben a bírósági végrehajtó záros határidőt szab a cselekmény elvégzésére és amennyiben erre nem kerül sor, úgy 10 000,— Ft-ig terjedhető és ismételt is kiszabható pénzbírsággal törekszik kikényszeríteni a meghatározott cselekmény elvégzését. Végső esetben rendőrségi segédlettel kerül sor a kérdéses cselekmény foganatosítására, illetve a jogsértő helyzet abbahagyásának kikényszerítésére.

A végrehajtási jog újraszabályozása egyébként az 1979. évi 18. sz. tvr-el történt meg, s ez folyó év január 1-én lépett hatályba. E törvényerejű rendelet arra törekszik, hogy eredményesebb tegye és gyorsítsa a végrehajtást, hogy a már jogerős bírói ítélettel megítélt és lejárt követeléseket valóban ki is fizessék és ne kerüljön sor a tartozás kiegyenlítésének indokolatlan elhúzóására.

Látásjavítás

kvantumgenerátorral

A lézersugárt nem sokkal fölfedezése után már alkalmazta az orvostudomány. Elsőként a szemészek kezdtek gyógyító sugárral kóros folyamat sujtotta szöveteket metszeni és összeforrasztani, hamarosan azonban a sebészet egyéb ágaiban is polgárjogot nyert a lézeres technika.

A Filatov akadémikus nevét viselő ogyesszai Szemészeti és Szövetterápiai Kutatóintézet orvosai 1972 óta gyógyítanak lézersugárral. Ekkor szervezték meg az optikai kvantumgenerátorok szemészeti alkalmazását kutató laboratóriumot, amely napjainkban az egyik legnagyobb ilyen jellegű intézet a Szovjetunióban. Itt fejlesztik és próbálják ki — a Szovjet Tudományos Akadémia moszkvai Fizikai Intézetének munkatársai-val karöltve — az újabb optikai kvantumgenerátorokat.

Az ogyesszaiak akkor szánták rá magukat a lézersugár gyógyító hatásának vizsgálatára, amikor már sokadszor végződött kudarcral a retinodisztrófia nevű ideghártya-betegség hagyományos módon való kezelése. E súlyos betegség következtében tönkremennek a szem fényérzékeli elemei, és a beteget a megvakulás veszélye fenyegeti. Régebben azt a szerényebb célt tűzték ki az orvosok, hogy ha már nem tudják visszaadni a beteg eredeti látásélességét, legalább megállapítsák a szemet pusztító folyamatot. Egyik-másik beteg állapotán ultrahangos kezeléssel néhányukon pedig gyógyszerekkel jobbitani lehetett, a betegek többségének a látásán azonban ezek az eljárások nem javítottak.

— Hosszasan kutattuk a lézeres kezelés módszerét — emlé-

kezik vissza a laboratórium vezetője, Leonyid Linnyik, az orvostudományok doktora —, végül is úgy döntöttünk, hogy kis adagú lézersugárral, azaz elenyésző energiámmal „lőjük be” a szemet. Az eredmény meglepő volt: nemcsak a kóros ideghártyafolyamatot sikerült megállapítani, hanem részben vissza is adtuk a beteg látását. Ma például egy olyan, több mint 60%-os látású beteget bocsátunk el az intézetből, akinek a felvételtkor mindössze 12%-os volt a látása. Ideghártya-leválás esetén régebben elkerülhetetlen volt a szemműtét, manapság betegeinknek körülbelül egynegyedét nem kell megoperálni. Jelenleg azt vizsgáljuk, hogy a vírusos eredetű szaruhártya-gyulladás miképp reagál a lézersugaras kezelésre.

Változatlan intenzitással folyik a laboratóriumban a szemdaganatok lézeres gyógyítása is. E téren Rusztam Kerimov azerbajdzsáni aspiráns (azóta az orvostudományok kandidátusa) végzett eredeti kutatómunkát. Megállapította, hogy a hagyományos rubinlézeres besugárzás nem mindig semmisíti meg maradéktalanul a daganatot, különösen ha az ún. festékes daganat. A fiatal kutató előbb megalkotta e rosszindulatú daganat kísérleti modelljét, majd gondos kísérletek után először roncsolt festékes daganatot infravörös neodim — lézersugárral. Az eredmény: 29 betegből 26 teljesen meggyógyult.

A lézerrel kapcsolatos kutatás jelentős eredménye a nemrég elkészült Liman nevű univerzális „lézerkombájn”, amely három típusú — argon, rubin, és neodim — sugárforrást foglal magában. Minthogy e suga-

rak eltérő módon hatnak a szem szöveteire, a Liman egy egész „lézerműtőt” pótol.

A Linnyik doktor vezette laboratóriumba az ország minden részéből érkeznek orvosok, hogy megismerjék a lézeres szemkezelés módszerét, munkahelyükön lézersugaras központot szervezhessenek.

M. Karlov

(Megjelent a „Szovjetunió” c. lap 1980/3. számában)

közlekedés

GARDELICS FERENC:

Új villamosok Budapesten

Az 59-es és a 61-es villamosokon utazók nemrég új kocsikra figyelhettek fel, formájuk kissé eltér a megszokottól. Több olvasónk kérdezte, honnan származnak ezek a járművek és mit tudunk róluk. A kérdést a BKV illetékeseihez továbbítottuk, akik válaszként az alábbi smeretetést juttatták el rovatunkhoz.

A villamosvasút rekonstrukciója során az V. ötéves tervidőszak végéig 172 db csehszlovák gyártmányú villamossal bővül a Budapesti Közlekedési Vállalat járműállománya. A viszonylag rövid idő alatt megvásárolandó nagy mennyiségű kocsit révén kedvezően megváltozik — a villamos járműparkon belül — a korszerű járművek aránya, s egyúttal lehetőség nyílik az elavult, selejtezésre váró villamosok kivonására.

A T5 C5 típusjelű motorkocsi a CKD TATRA gyár új járműsaládjába tartoznak, kialakításuk a korszerű műszaki megoldások mellett az utasok kényelmét és biztonságát is szolgálja (pl. az ú.n. „rugóerőtárolófék” és a fűtés beépítése). A kocsik kiválóan alkalmasak

NŐK RÉSZÉRE

hegyi pályákra is és kedvező menetdinamikai tulajdonságaik alapján — megfelelő vágányok esetén — felhasználhatók gyorsvasúti villamosként is. A

A T5 C5 típusjelű villamos négytengelyes, két forgóvázas motorkocsi, amelynek mindegyik tengelye meghajtott. A hajtást a forgóvázakba beépített 2—2 db, egyenként 45 KW teljesítményű vontatómotor szolgáltatja. Felerősítésük gumirugós felfüggesztésű motortartó keresztgerendákra történt. A kocsi mindkét oldalán 3—3 ikerszárnyú, csuklós, elektromos működtetésű ajtó teszi lehetővé a gyors utascserét. Az ajtók zárt állapotban takarják a két lépcsőfokot, amelyek áthidalják a peronszint és a padlószint közötti magasságkülönbséget. A lépcsőket és az utastéri padlót csúszásátló, bordázott gumi-szőnyeg borítja. Az oldalfal és a tető burkolata könnyen tisztítható dekoritlmez.

Az utastérben az ülések elrendezése 2+1 rendszerű. A kétirányú üzemhez igazodva, egymással szembefordítva helyezték el a székeket. A kényelmes, párnázott, műbőr bevonattal ellátott ülések csövázás tartó szerkezethez vannak erősítve.

Az álló utasok érdekében függőleges és vízszintes kapaszkodó rudakat, valamint foganatyúkat szereltek fel az utastérbe. Az ajtók középvonalában ú.n. hajtúkapaszkodók könnyítik a le- és felszállást.

A jármű jellegzetes formáját egyebek között meghatározzák a nagy méretű oldalablakok, melyek vízszintesen osztottak, alsó- és felsőrészük ellentétesen eltolható, a teljes ablakfelület 40%-a nyitható. Valamennyi ablak szilánkmentes ún. biztonsági üvegből készült. Az utastér szellőzése természetes úton történik, a nyitható ablakokon, valamint az ajtókon keresztül.

Télen az utastér és a vezetőállás külön-külön is fűthető. Az utasteret fénycsövek világítják meg. Az utasok tájékoztatására hangosító berendezés szolgál.

Az utazóközönség örömmel fogadta a zajtalanul közlekedő új TATRA villamosokat, melyeket a későbbiek során a 12-es 14-es vonalon is üzembe állítanak.

Váradi Péterné:

Tinédzserdivat

GYERMEKÖLTÖZTETÉS

**Az ellátás „fehér foltjai”
Több milliós állami támogatás**

II.

Az elmúlt esztendőben meghirdetett ifjúsági divatpályázatok eredményeként szép tervek születtek, divatos és főként praktikus mintakollekciókat állítottak össze a serdülők számára. A kivitelezés azonban hátravan.

Míg a csecsemők és a kisgyermek öltözködési gondjain a korábbi programok nagymértékben könnyítettek, bővítették a ruházati választékot, a nagyobbak, a felső tagozatos diákok szülei ugyancsak törhetik a fejüket, mit vegyen fel gyermekük. Sőt ez már nemcsak a felnőttek gondja, hiszen a 10—15 esztendősi fiúk, lányok már saját ízlésük szerint szeretnék öltözködni. Elképzeléseiket azonban nem könnyű valóra váltaniuk, pedig a felmérések szerint igényeik nagyon is elfogadhatók. Korántsem törekednek a felnőttek ruházkodásának lemásolására. Célszerű, kényelmes, sportos ruhadarabokat szeretnék hordani. Az üzletekben azonban nagyobb a választék a tervira-jersey nadrágból, mint a farmerből, a nehéz szövetszövetből készült szoknyából, mint a kord öltözetből. „Fehér folt” az ellátásban, mondta a serdülők öltözködéséről az egyik divatszakember.

PRAKTIKON

Több országban ezeken a gondokon könnyít a tanintézet amely kötelező diákruházatról ír elő. Igaz, számos híres iskolában ragaszkodnak az évszázados, hagyományos öltözethez; mókásan néznek ki például a kisdíákok Eatonben, ahol négyzetes fejfedőt és bírói talár-

szzerű köpönyeget viselnek. Többnyire azonban a szoknya, illetve a nadrág, a blúz, és a kabát színe meghatározott. Spanyolországban sötétkék, rakott szoknya, drapp blúzzal, amelyhez minden üzletben hozzá illő színű cipő is kapható. A nyári melegben sötétkék shorthoz csikos tengerésztrikót hordanak a spanyol kisdíákok. De Franciaországban is ésszerű az öltözködés, több évig nem nővik ki a lányok az előírással skót szoknyát.

Idehaza persze korántsem a kötelező ruhatárral kell az immár krónikus gondokra orvoslást találni. Hiszen az iskolai viselet, a sötétkék köpeny, bevált, elfogadott öltözet. Ma már folyamatos az ellátás, és a kétgyártó, a Szegedi Ruhagyár szövétt, vászon hatású, valamint a Habselyem és Kötöttárugyár könnyen kezelhető Praktilon iskolaköpenyekből az elmúlt esztendőben 957 000 darab került az üzletekbe, az idén 1 053 000 darabot terveznek gyártani. Ami a formájukat illeti, elég lehangoló az eredmény, a diákok nem szűnő bánatára. Idővel talán nemcsak a zsebek és a gallérok lesznek színesebbek, hanem a hagyományos sötétkéket is felváltják majd tarkább, vidámabb árnyalatok. Ebben azonban már nem a tervezők döntenek. Csakúgy, mint abban, hogy miért kötelező a nagyobbaknak a sötét öltöny ünnepre. A nem kis pénzért vásárolt öltözetet csupán néhány iskolai rendezvény alkalmával veszik magukra a kisdíákok, és hamarosan kinövik. Egyéb alkalmakra nemigen viselik.

Mit ajánlhatnak a divat szakemberei az eddig meglehetősen mostohán kezelt serdülőknek? (Korántsem elhanyagolható rétegről van szó a felmérések szerint 800 000 a tinédzser korú fiatal.) Valóban nem könnyű szá-

mukra tervezni, hiszen ebben a korban változnak a legtöbbet. Míg a tizenstendős kislány még gyermek, a 15 éves, olykor már „kész hölgy”. Nemcsak testméreteik, igényeik is merőben eltérőek. Az őszi bemutatákon olyan összeállítások szerepeltek, amelyek alapelemei — a szoknya, a nadrág, a mellény, a dzseki — egymással variálhatók. A ruhák és az együttesek szabásvonalát úgy tervezték, hogy az öltözéket ne nője ki egy esztendő alatt a gyermek. Éppen ezért a félkabátok, leberdzsekek bőve, lezserek: teltek és nyurgák egyaránt hordhatják őket. A szoknyák derékban gumírozottak, szabályozhatók. Bár a gyermekek, főleg a serdülők divatja követi a felnőttekét, a tervezésnél figyelembe vették, hogy a szóban forgó korosztály létalapja a mozgás; elsődleges szempont tehát, hogy a ruha kényelmes legyen. Míg a nők a divat kedvéért hajlandók bármilyen áldozatra, a 12 esztendő kislány aligha óhajt szűk szoknyában tipegni. Éppen ezért a tizenéveseknek sportos, több darabból álló alapruhatárat javasolnak, amit mindenki egyénisége szerint kombinálhat. Nyárra a lányoknak egyszerű kartonból, vászonból, bő, fodros, romantikus ruhákat javasolnak. De valószínű, hogy a gyerekek alapvető öltözete továbbra is a trikó és a nadrág marad.

RUHACSALÁDOK

A kereskedelem januárban rendelt a bemutatott modelldarabokból. A tervek szerint a szülőknek nem kell majd egyszerre megvennie valamennyi összeálló ruhadarabot, mivel az ipar folyamatosan ellátást ígér belőlük. A Salgótarjáni Ruhagyár vásárdíjas „Stander” leányka ruhacsaládjá már kapható. Remélhetőleg a szép kabátmodelleket is vizsontlátjuk majd az üzletekben, és enyhülnek az esztendők óta fennálló kabátgondok. A Könnyűipari Minisztérium felszólította a gyártókat, a Május 1., a zalaegerszegi és a kaposvári ruhagyárat, valamint a Stíl Ruházati Szövetkezetet, hogy több gyer-

mekkabátot termeljenek. A felkérés mellett az új szabályozók is ösztönzőbbek. A tervek szerint az idei kabátkínálat több mint 20 százalékkal haladja meg a tavalyit.

A serdülőknek cipőt sem könnyű venni. Nemegyszer előfordul, hogy a 13 esztendő kislánynak csak magas sarkú cipőt tud javasolni az eladó. Igaz, a kislábú felnőtteket is gyakran látni, amint a gyermekcipők között válogatnak. Az esős időben rendkívül praktikus gumicsizmát ugyancsak ritkán kapni, akkor is egészen kis méretben. Érdekes azonban, hogy a gyermekruhák és -cipők viszonylag igen kis hányadára érkezik kifogás. Ennek oka, hogy többnyire alapanyaguk, gyártástechnológiájuk azonos a felnőttek számára készülő darabokéval. A gyermek általában hamarabb kinövi, sem mint elnyüvi a ruháját. Egy-egy kis ruha nem egyszer több generációt is kiszolgál. (Ezzel magyarázzák a szakemberek a csecsemőruházati cikkek iránti mérséklődött keresletet.)

A gyermekruhák előállítási költsége is csaknem azonos a felnőttekéivel, csupán az alapanyag kerül kevesebbe. Számos országban a gyermekholmik ára meghaladja a felnőttekét is. Nem véletlen, hogy hazánkban a külföldiek szívesen vásárolnak belőlük. Az említett gondok ellenére az elmúlt években jelentősen bővült a választék, szénesedett a kínálat. Így aztán a Keletről s Nyugatról érkező turisták egyaránt találnak olyan cikket, amelyet érdemes Magyarországon megvenniük. Még hozzá nem is kis mennyiségben. A fokozódó érdeklődés miatt vámintézkedések is szükségessé váltak.

Magyarországon a gyermekruházati ellátás javítása nem csupán kereskedelmi, hanem fontos politikai kérdés is. Az állam több millió forinttal támogatja a legkisebb generáció öltöztetését. Az árkiegészítés legnagyobb a csecsemőruházati cikkeknel. Az új árrendszer bevezetésével sem változott a rögzített áras termékek rendszere. Azaz az alapvető és keresett cikkek egy részének ára nem

változtatható. Ezeknek körét évente újra átvizsgálják, s ha szükséges, módosítják. Ide tartozik például lányka és fiú pamut fehérnemű, gyermek harisnyanadrág, gyermek tréningruha, leányka és fiú iskolaköpeny, Gabi és fiúnadrág. Bár a gyermekruha termelése korántsem tartozik a legjövedelmezőbb tevékenységek közé, a bevezetett új szabályozók nagyobb nyereséget biztosítanak a gyártóknak. Remélhetőleg az izléses, egyéni stílusú ruhákat varró szövetkezetek is érdekeltőbbek, hogy a hazai piacra is termeljenek.

„Szülősanyargatás”

Nem mindegy, hogy milyen választék várja a gyerekeket. Azzal, hogy felöltöztetjük, nem csupán az időjárás viszontagságaitól óvjuk őket. A ruha izlés- és véleményformáló is. S ne feledjük, a jövő vásárlóiról van szó. Az izléses öltözködés persze, nem azt jelenti, hogy megragdrága holmikban kell járattani a gyerekeket. Nem egy helyen már az óvodában elharapódzott az egészségtelen versengés: ki vesz szebb irhabundát gyermekének. A gyerek ezt egyáltalán nem értékeli, hiszen neki még teljesen mindegy, miben hógolyózik, fő, hogy meleg legyen. A nagyobbak azonban már igényesebbek.

Szívesen követik a divatot. S ha az állami üzletekben nem találnak kedvükre valót, addig „sanyargatják” szüleiket, míg megveszik nekik a drága butikokból. S bár a maszek gyermekruhakészítők megtalálják számításukat, kedvezően szelészítik a választékot, mégsem tölthetik be azt a feladatot, amit a nagy áruházak. Itt kell a szülők többségének a pénztárcájukhoz mérten, a gyermekruhák zömét megvásárolnia. És nem mindegy, hogy mire költik azt a — felmérések szerint 80—100 ezer forintot, azaz egy gépkocsi árát —, amelybe egy gyermek ruházása kerül csecsemőkorától az érettségig.

B. Mezei Éva

(Megjelent a Magyarország c. folyóirat 1980/10. számában.)

PINVICZKI GYÖRGY:

A Jugoszláv Vakok és Gyengénlátók Szövetsége Zrenjanini Szervezetének zenekara Budapesten

Jugoszláv barátaink, szövetségünk zenekara egy évvel ezelőtt Szabadkán és Zrenjaninban adott hangversenyének visszonzásaként jártak hazánkban. Már akkor megállapodtunk, hogy egy későbbi időpontban ellátogatnak hasonló turnéra hozzánk, így hazajövetelünk után szinte azonnal hozzákezdünk a meghívás előkészítéséhez. Sajnáljuk, hogy a szabadkai kultúrcsoport valamilyen technikai probléma miatt meghívásunknak nem tudott eleget tenni, reméljük, hogy kitűnő tambura együttesüket egy későbbi alkalommal még hallhatjuk muzsikálni.

A turné lebonyolítására 1980. május 16. és 19. között került sor. Ez barátaink számára igen nehéz időszak volt, mivel felkészülésüket a Titó elnök halála miatt elrendelt egyhetes gyász megszakította, de a szabadkaiak kiválása miatt még műsorukat is át kellett alakítaniuk. Május 16-i fogadásukat budapesti színházunk kultúrtermében rendeztük meg. Az eseményen részt vettek: Dr. Bódi István főtitkár, Zichó József a budapesti és Pest megyei szervezet alelnöke, Kirner Gusztáv a zenekar titkára, Péczka János a Wesselényi Miklós sportkör vezetőségi tagja, Flámich Mária és Kovács Oszkár zenekari tagok, valamint e sorok írója.

A kölcsönös üdvözlések után rövid baráti beszélgetés bontakozott ki, majd vacsora és a szálláshelyek elfoglalása volt a program.

17-én reggeli után Budapest nevezetességeivel ismerkedtek

meg barátaink, akik egy-egy megállás alkalmával kisebb vásárlásokat is beiktathattak. Ebéd után rövid pihenő következett, majd a hangverseny előkészületeivel foglalatostkodtak. A 6 órakor kezdődött előadásra mintegy 120–140-en jöttek el, jó részben sorstársak, de szép számban voltak látó vendégek is. A zenekar vonós, fúvós, billentyűs és ütőhangszerekből áll, így az együttes több műfajból: könnyű klasszikus alkotásokból, esztrád és népzenei műsorszámokból válogatja össze programját. A 18 tagú zenekarban több látó muzsikus is van, akik állandóan részt vesznek az együttes munkájában; ők többnyire zeneiskolások. Karnagyuk Tajti József zenetanár, aki nemcsak betanítja a műsorszámokat, de hangszerrel is azokat a zenekar számára. A karnagy a zenekarban hangszeren nem játszik, a látó zenészek miatt szabályosan vezényli az együttest, de emellett alig hallhatóan számol is a vak muzsikuskok megfelelő irányítására. Tajti tanár úr gyengénlátó, aki nagy-szerűen tudja irányítani zenekarát. A zenekar tagjai magas szinten képzett zenészek, ez a nemlátókra is érvényes, mivel szólisztikus képességekkel rendelkeznek. Az együttes munkájába nagyszerűen kapcsolódik be Kiss Erzsébet énekesnő, akinek szoprán hangja van, technikailag is jól képzett előadó. A műsorban Schubert-dalokat, Strauss-operettrészeket énekel kristálytisztán intonálva, játszikönnyed technikával és megnyerő átéléssel. Az együttesnek másik énekes szólistája

is van Jurisics Náda népi énekesnő személyében. Két népdalt hallhattunk tőle, olyan előadásban, amely csak az igazi népi énekesekre jellemző. Őszintén gyönyörködhettünk természetes, energikus és hallatlanul tiszta hangjában. A muzsikuskok kitűnő stílusérzékkel kísérték.

Akik a hangversenyt hallhattuk, megállapíthatjuk, hogy kitűnően képzett együttes a zrenjanini zenekar, amelynek nagyszerű karmestere igazán színes, igényes műsort állított össze.

A program után vacsora, majd pihenő következett. Vendégeink 18-án Segesdre utaztak, ahol a szociális otthon lakóinak számára megismételték műsorukat. Itt köszönjük meg a síófoki körzeti csoport vezetőjének, Horváth Bélának és aktivistáinak azt az áldozatos és fáradtságot nem kímélő munkát, melyet barátaink sikeres fellépése érdekében kifejtettek. Az előadás után még visszautaztunk vendégeink aznapi szálláshelyére boglárlelei üdülönkbe, ahol egy kötetlen, baráti estet rendeztünk, majd másnap 19-én elbúcsúztunk egymástól. A búcsúzásnál hangoztattuk, hogy ez csak a kezdet a kulturális találkozók sorában. Mindkét fél úgy látja, hogy az ilyen műsorcsere feltétlenül erősíti a baráti szálakat, így mindkét fél törekszik a folytatásra.

Mint a budapesti és Pest megyei szervezet titkára, ezúton is köszönetet szeretnék mondani mindazoknak, akik lehetővé tették e meghívást és az eseményorozat megvalósulását.

BACSIK LÁSZLÓ

Magnósoknak magnóról

Minden hangfelvételnél fontos arra törekednünk, hogy a visszajátszásnál az eredeti hangélményt a leghűbben kapjuk vissza, tehát a felhasznált berendezés ne vegyen el belőle — például magas vagy mély hangokat — illetve hozzá se tegyen — például zajt vagy torzítással létrejövő idegen hangokat. Legutóbbi írásom témája az intermodulációs torzítás volt, ennek kapcsán megemlítettem, hogy a legtöbb ilyen, tranzisztoros erősítők használatakor keletkezik. Ezekről az erősítőelemekről fogok most írni.

Az elektromos áram az anyag negatív töltésű alkotórészének, az elektronoknak az áramlása. Áramot azok az anyagok képesek vezetni, amelyek atomszerkezete kis energiaráfordítással megszabadítható az elektronoktól. Az atommag körül különböző szinteken, héjakon keringenek az elektronok, egy-egy szinthez meghatározott számú tartozik. Ha a legkülső szinten pontosan a szintnek megfelelő számú elektron van, az illető anyag nem vezető, mert ilyenkor nincs szabad, vezetésre fel szabadítható elektronja. Ilyen a tiszta szilícium és a germánium. Ezeket vezetővé tehetjük, ha olyan anyaggal szennyezzük, amelynek a külső szintjén vagy egy elektron van, vagy egy hiányzik ahhoz, hogy a szint telített legyen. Így kétféle elektromos tulajdonságú anyag jön létre. Az egyikben van egy szabad elektron — atompáronként — míg a másikban elektronhiány van. Ha ezt az anyagpárt összeillesztjük, a kettőt elválasztó határfelületen csak egy irányban folyhat áram, mégpedig úgy, hogy az eltkronfelelleggel bíró oldalra negatív, a másikra pozitív feszültséget kapcsolunk. Ez a félvezető dióda. Ezeket az anyagokat

úgy is egymás mellé tehetjük, hogy a két szélre teszünk azonos típusúakat, középre ellenkező tulajdonságúakat. Így egy speciális félvezetőt kapunk, ami tulajdonképpen belül egymással szembe kapcsolt két dióda. Ha két szélére feszültséget kapcsolunk, nem vezet, mert az egyik záróirányban van. Ha a középső rétegre egy másik, külső feszültséget kapcsolunk úgy, hogy az a szélekre kapcsolt feszültségnek záróirányt mutató diódafélre nyitóirányba kerüljön, nemcsak ez a dióda kezd el vezetni, hanem áram indul a két szélre kapcsolt feszültség hatására is. Azt is észrevehetjük, hogy a lezárt diódafélre viszonylag kis áramot létrehozó feszültséget kapcsolva, a két szél között ehhez képest nagyobb áram indul meg. Ha a lezárt diódafélet hangfrekvenciás feszültséggel vezéreljük, például egy mikrofonnal, a szélső feszültségnek eredetileg záróirányt mutató diódán így elindított áramváltozás többszöröse indul meg a két szél között, követve a mikrofon keltette változást. Így szerkezetünk erősít: ez a tranzisztor! Az erősítéshez

az energiát a két szélre kapcsolt tápfeszültségből kapja. Ha a jelenséget vizsgáljuk, vagyis a vezérlőfeszültséget egyenletesen növeljük, észrevehetjük, hogy a vezérelt áram csak egy határon belül követi a vezérlés egyenletességét, mégpedig a csövekéhez képest szűkebb tartományban és az aránytalan szakasz okozta eltérés is nagyobb. A múltkor leírtak ismeretében tudjuk, hogy az aránytalan tartományban vezérelt erősítőelem torzít. Mivel tranzisztor esetében az arányos szakasz szűk, komoly tervezési feladat megoldani, hogy csak itt működjön a tranzisztor. A megoldás anyagigényessége miatt tervezéskor egyszerűbb erősítők, zsebrádiók esetében nem a legkedvezőbb megoldást választják és az így működő tranzisztorok a jellegzetes módon aránytalan tartományban is működve létrehozzák a két hang egyidejű átvitelekortorzítást. Sajnos, a látszólag egyszerűen, tehát olcsón így készült erősítők ezzel egy kicsit lejáratják a tranzisztoros erősítők elvét.

(Folytatjuk)

Turistáink kirándulása Baranyában

A Wesselényi Sportkör turista szakosztálya, a gyalogos túrák mellett, autóbusz-kirándulásokat is szervez hazánk távoli területeire, sőt az utóbbi években külföldre is. Ebben az évben az első jelentősebb autóbusz kirándulásra május 2-án került sor.

A kétnapos kirándulás során Baranya megyének országosan híressé vált történelmi helyeit kerestük fel. Az említett nap reggelén, idegenvezetőnk üdvözlő szavai után, indultunk el. Idegenvezetőnk dr. Sziki Lászlóné volt, akit társaink közül már sokan ismertek és Joli nének szólítottak. Joli nénivel néhányan most találkoztunk először, és mi is tapasztalhattuk

azt, amit már társainktól hallottunk, hogy Ó milyen lelkesen, szívvel-lélekkel magyaráz, vezet és segít. Dr. Sziki Lászlóné-ról lapunk márciusi számának egyik cikkében (Zika Klára: útikönyv készül vakoknak) olvashattunk. Idegenvezetőnk már Budapesten is tájékoztatott bennünket, hogy milyen útvonalon járunk és milyen nevezetességek mellett haladunk el. A fővárost elhagyva a 6-os úton, szép kiránduló időben haladtunk dél felé. Útközben rövid pihenőt tartottunk Dunaújvárosban és Szekszárdon. A két város között elhaladtunk az épülő paksi atomerőmű mellett.

Utunk során Joli néni minden jelentősebb látnivalóról, te-

lepülésről bőséges ismertetőt tartott. Változatos, szép tájakon jártunk és a délelőtti órákban Mohács térségébe érkezünk. 1526-ban Mohács mellett következett be a belső gondokkal küzdő feudális Magyarország pusztulása. A mohácsi csatában csaknem a résztvevő teljes magyar sereg odaveszett, meghalt II. Lajos király is. Mi először a király halálának színhelyét a Csele-patak környékét kerestük fel. A patak dunai torkolata közelében áll II. Lajos emlékműve, amelyet még 1864-ben állítottak fel. Az emlékmű mai formája hasáb alakú, melynek reliefje alatt Kisfaludy Károly Mohács c. versének néhány sora olvasható. Innen a városba mentünk. Mohács járási székhely. A város történelmi emlékeit sokan keresik fel. Nagy tömegeket vonz a farsangi búsojárás rendezvénye is. A városban először a Széchenyi téren levő Fogadalmi templomba mentünk. Ez a templom a Mohácsi csata 400. éves évfordulójára készült, az építéshez jelképesen az ország minden helysége küldött egy maréknyi földet. A templom belsejét gyönyörű mozaik falrészletek, mozaikberakások díszítik. Az épület belső terében nagyon jó világosságot adnak a nagyméretű üvegmozaik ablakok. A főtéren a templom közelében álló Lenin szobor érdekessége, hogy úgy ábrázolja a nagy tudóst és politikust, amint a lépcsőn halad lefelé.

Ebéd után a várostól délnyugatra levő területre, az egykori csata színhelyére mentünk. 1976-ban a Mohácsi csata 450. évfordulóján avatták fel itt a mohácsi történelmi emlékhelyet. A nagy kiterjedésű emlékpark teljesen körül van kerítve és szépen rendezett. Egy gótikus jellegű, hatalmas, áttört szerkezetű fémkapun keresztül mentünk be a süllyesztett térszerű helyre. A bejáráshoz közel levő épületnél emlékszóvegek, a hadak felállítását ábrázoló térkép-rajzok láthatók. Hangfelvételtől hallottuk a törökök elleni harcokról szóló eseményeket. Majd a park szobrai között sétáltunk. Valamennyi szobor fából készült, harcosokat, fegyvereket,

fejfákat, de van olyan is, amelyik megriadt lovat ábrázol. Meghatódva emlékeztünk e szép parkban az egykori hősi halottakra, nemzeti múltunknak ezen a gyászos színhelyén.

Délután tovább mentünk Siklósrá. A Villányi hegységtől délre megérkeztünk a járási székhelyre. Siklós 1977 óta város. A település legjelentősebb látnivalója a vár. A siklósi vár hazánk egyetlen olyan középkori eredetű erőssége, amely a történelem folyamán megszakítás nélkül minden időben lakható volt. A várban ma múzeum, étterem és turistaszálló van. Megnéztük a vár néhány termét. Éjszakai pihenők is itt volt. Másnap reggel a Siklóshoz tartozó máriagyüdi templomhoz mentünk. Ez a szép barokk templom egy magaslaton épült, régi időktől fogva híres búcsújáró hely.

Ezután tovább mentünk utunkon, közel a Dráva folyóhoz, a Jugoszláv határ mentén haladtunk. Majd az Ormánság vidékén, Vajszlón és Sellyén keresztül mentünk tovább. Az ormánsági tájon élő emberek életét és szokásait Kiss Géza néprajzos és Kodolányi János író tette ismertté. Hosszabb utazás után megérkeztünk a Zselicség baranyai részébe. E táj a megye legnyugatibb része, itt van Szigetvár.

A település ma már város. Szigetvár az 1566-os török hadjárat során soha el nem múló történelmi hírnévre tett szert. Zrínyi Miklós seregével egy hónapon át védte a várat a hatalmas török sereggel szemben, de amikor látta, hogy nincs menekvés akkor sem adta meg magát. Zrínyi maroknyi serege élén kitört a várból és kegyetlen harcban csaknem minden katonájával együtt halt hősi halált. Zrínyinek a nagy hadvezérnek a dédunokája volt Zrínyi Miklós a költő és hadvezér, aki Szigeti veszedelem című eposzában méltó emléket állított a szigetvári vértanúknak. A várat igen sokan keresik fel. Minden év szeptember első vasárnapján Zrínyi-emlékünnepeket rendeznek a várban. Megnéztük a jól helyreállított belső várat,

ahol törökkori emlékek, és a Zrínyi Miklós kiállítás látható. A vár környezete szépen parkosított. A várban a csata történetéről szóló hangfelvételt is hallhattunk. Kegyelettel gondoltunk az önfeláldozó hazafiakra. Ebéd után Pécssett sétáltunk, majd megnéztük a Székesegyházat. Innen elindultunk hazafelé.

Ezen a két napon egy jól sikerült kiránduláson ismerhettük meg történelmünknek e fontos helyeit. Idegenvezetőnk köszönetet mondott azoknak, akik az ő munkáját segítették, elsősorban a busz vezetőjének és Kübler Jenőnek. Küblerék, Jenő bácsi és Éva néni valóban sokat segítettek, ők más túráinkon is nagy segítséget nyújtanak. Végezetül köszönetet mondtunk Joli néninek és Kübleréknek ezért a jól sikerült kirándulásért.

Úttörő élet

KUMINKA GYÖRGYNÉ

Egy kellemesen töltött nap emléke

1980. május 13-án a Vakok Általános Iskolájában vidám hangulatban ébredt az egész ház. A gyerekek lelkesen csomagoltak, tanulmányi kirándulásra készülődtek. A csoportok tetszésük szerint választották ki az útvonalat és a végső célt.

A két IV. és a VIII. osztály tanulói, Gál Imre tanár szervezésével, autóbusszal indultak újukra.

A csoport kísérői a nevelőtanárok és az osztályfőnökök voltak.

A kirándulás útvonala: Gyöngyös, Eger és Kékestető volt. Gyöngyösön megtekintettük az érdekes Mátra Múzeumot, ahol megismertük e táj gazdag élővilágát és ásványi kincseit. Következő állomásunk az egri vár volt. A mellénk adott idegenvezető először a hősök termébe kísért minket, ahol a vár védőinek szobrai láthatók. Ezt köve-

tően a vár alagútján mentünk keresztül. Érdekes előadást hallottunk a vár történetéről, s a híres egri védőkről.

Megilletődve álltunk nagy írónk Gárdonyi Géza sírjánál, aki az Egri csillagok című regényében állított emléket az 1552. évi egri csata hőseinek. Utunkat Recsk felé folytattuk. Parádon át, a Mátra kanyargós útjain felértünk a Kékestetőre, hazánk legmagasabb pontjára. Nagy élvezettel sétáltunk a hegyen és szívtuk a friss magaslati levegőt.

Másfél óras pihenő után felszálltunk a ránk várakozó autóbuszra.

A hazafelé vezető úton vidáman nótáztunk, a hangulat igazán remek volt. Élményekben gazdagon tértünk haza iskolánkba.

Köszönet tanárainknak ezért a szép napért.

Bódi Emese

VIII. osztályos pajtás

IDEI SZEREPLÉSEINK

Hogy is kezdtük? Először is résztvettünk a januárban megrendezett iskolai Ki mit tud?-on, ahol Arany János: „Tetemre hívás” című balladáját mutattuk be, egyik osztálytársunk feldolgozásában. Ezzel megnyertük a vetélkedőt. Így továbbjutottunk a területi versenyre. Időközben a ballada mellé Szabó Lajos osztálytársunk fáradságos munkával megzenésítette József Attila: „Hazám” és Nagy László: „Tűz” című versét.

A területi vetélkedőre április 19-én délelőtt került sor a csepeli Radnóti Miklós Művelődési Házban. Műsorunk ott is mindenkinek elnyerte tetszését. Amíg a zsűri a résztvevő csoportok vezetőivel megbeszélést tartott, osztályunk vidám dalokkal szórakoztatta a várakozó pajtásokat.

Szereplésünkért arany oklevelet kaptunk. Határtalan örömmünket még fokozta, hogy pár nap múlva hivatalos értesítést kaptunk: május 17-én jelenjünk meg a budapesti színhátszó fesztiválon.

A versenyt megelőzően május 12-én rádióriporter jött hozzánk, és hangszalagra vette a „Tetemre hívás” című balladafeldolgozást, amelyet június 27-én hallhattunk a rádióban.

Végre elérkezett az izgalmas nap, a döntő színhelye a Budapesti Művelődési Központban volt. A szereplésben harmadikként kerültünk sorra. Itt József Attila: A Dunánál című versének egy részletét, Arany János: „Tetemre hívás” című balladáját, valamint József Attila: „Hazám”, Váci Mihály: „Kelet felől” és Nagy László: „Tűz” című költeményeit adtuk elő. Ezek többségét hangszereken kísérték: volt orgona, hegedű, harmónika, gitár és dob. Műsorunkat hatalmas tapsvihár követte. Ezután külön szobába hívtak bennünket, ahol Vajek Róbert, a Magyar Rádió ifjúsági osztályának vezetője közölte velünk, hogy produkciónkat hangszalagra vette, s szeretne velünk riportot is készíteni. Természetesen ennek mindannyian megörültünk; különösen amikor megtudtuk, hogy csak a mi előadásunkat rögzítették. Robi bácsi kérdéseinek nagy részét Szabó Lajos zeneszerzőnknek és Szilágyi Gyula nevelőtanárnak tette fel. Leginkább a zeneszerzésről és a versek kiválasztásáról érdeklődött. A felvételt és a riportot május 27-én az MR; 10—14 című műsorban hallhattuk.

Mire a riport Robi bácsival befejeződött, a verseny is végét ért. Izgatottan vártuk az eredményhirdetést, amire hamarosan sor is került. Ekkor olyan esemény történt, ami mindnyájunkat kellemesen lepott meg. A résztvevő csoportok mindegyike 1000 Ft-ot és arany oklevelet kapott, mi azonban a Budapesti Úttörőelnökség különdíját is megkaptuk, ami újabb 1000 Ft-ot jelentett. Ez a kiemelt díj azt is jelenti, hogy az általános iskolák színhátszó

DR. CSABAY LÁSZLÓNÉ

Önálló ágra nevelés a gyengénlátók nevelőotthoni nevelésében

Az önállóságra nevelés evidens feladatként jelentkezik a nevelés minden színterén, kezdve a családi neveléstől az intézményes nevelés legmagasabb fokáig. Az e cél irányába ható spontán és tervszerű hatások eredményét mutatják a környezet követelményeihez való alkalmazkodás, illetve az önkiszolgálás foka, az önálló értelmi tevékenység színvonala, és az önálló életvezetésre való alkalmasság mértéke.

A fogyatékos gyermekek önállóvá válása nehezített, aminek nemcsak a fogyatékoság az oka, vagy a környezetnek a fogyatékoságra való rendszerint túlzott pozitív vagy negatív reakciója, hanem maga az intézeti nevelés is.

Célunk éppen ezért az, hogy tervszerű pedagógiai hatásokkal az intézetben nevelt gyengénlátó gyermekeket is eljuttassuk állapotukhoz és korukhoz mérten az önállóság kívánatos fokára.

Nevelőmunkánkat a következő személyiség-specifikumaira alapozzuk; melyek közül kiemeljük a formálhatóságra, fej-

csoportjai közül a mienk a legjobb együttes.

Búcsúzóul ajándékképpen a kassai „Szép szó” színhátszóinak együttese egy mesét mutatott be.

Iskolánk dolgozói közül is sokan eljöttek, hogy biztassanak bennünket. Kísérőnk: Szilágyi Gyula, irodalmi színpadunk vezetője és Babos Klára nevelőtanár volt.

Késő délután értünk vissza intézetünkbe. Mindenkinek boldogan újságot, hogy szereplésünk milyen remekül sikerült.

8. osztály

lesztheségre tett megállapításokat, továbbá, hogy a személyiség biológiai és társadalmi komponensekből épül föl, hogy a fejlődés lényegében interiorizálódási folyamat, melynek keretében társadalmi tartalmak épülnek be, mint eszmék, szükségletek, érintkezési formák, tárgyasult képességek, stb. és végül, hogy a fejlődési folyamatnak az ember aktív résztvevője, azaz, hogy a társadalmi tartalmak csak az egyén aktív közreműködésével építhetők be.

Az önállóságra nevelés a személyiségformálás, a jellem kialakítása egységes folyamatában valósítható meg. Olyan pozitív magatartásszabályozókat, azaz szubjektív szükségleteket kell kiépítenünk a különböző nevelési követelmények formájában, melyek a társadalmi szükségleteknek megfelelően, a jellem domináns ösztönzőiként a személyiséget ellenállóvá teszik a negatív környezeti hatásokkal szemben.

A 6—10 éves korú gyengélő gyermekek ilyen irányú fejlesztését, az erkölcsi, társadalmi tartalmak beépítését is úgy tudjuk csak biztosítani, ha az aktív közreműködéshez tapasztalatszerzési lehetőségeket szervezünk. A tapasztalatszerzés szervezése során szoktatással és gyakoroltatással olyan szükségletek kiépítésére törekszünk, amelyek részben a látási fogyatékosok kompenzálásának tanulását segítik elő hatékonyan, részben pedig az általánosan kívánatos magatartásformák elsajátításához nyújtanak gyakorlóteret.

A korosztályt tekintve fő feladatunk az önkiszolgálásra, és a közvetlen környezet rendben tartására nevelés, a követelménytámasztás és a tudatosítás szemellett tartásával.

Szervezési kereteink egyik formáját a nevelőotthoni csoportok alkotják. Minden csoportnak 5 különböző életkorú tagja van, élükön a csoportvezetővel. A csoportok működését a versenyszellem, a győztesek elismerése és jutalmazása motiválja. A követelményeket valamennyi tanuló ismeri, amelyek a következők: testi tisztaság, a

ruházat rendje, szobarend, magatartás a feladatok végrehajtása során. Ezek a konkrét kívánalmak a tanulók életkori, értelmi szintjén fejezik ki a pontosság, a rend, a rendszerezés, a testi higiénia kialakítása iránt megfogalmazott követelményeinket. A teljesítést minden este, reggel először a csoportvezető értékeli pontozással, majd a nevelő ellenőrzi a megállapítások tényszerűségét. Szükség szerint jóváhagyja a döntést, vagy módosítja azt, értelmezéssel kiegészítve.

Ezzel a szervezéssel a közvetett ráhatást működtetjük a szükségletképzés érdekében, melynek nagy előnye, hogy a követelményeket a csoportvezetők képviselik, s így a feladatok teljesítése során támadt feszültségek nem rontják a nevelő-növendék viszonyt. Ugyanakkor a változó alá-, fölérendelt helyzet növeli az alkalmazkodó képességet is, és az önállóságot is a döntési, felelősségvállalási, értékelési helyzetekben.

Az önállóságra nevelés másik szervezeti formája a havi magatartási értékelés. A személyiségformálás ezen módja azt célozza, hogy a közösségben tanúsított pozitív megnyilatkozásokat a közösség előtt erkölcsileg, de tárgyi ajándékok formájában is elismerjük, míg a negatívumokat enyhe megrovással, büntetéssel marasztaljuk el. Azzal, hogy konkrétan meghatározzuk azt a megnyilvánulást, amiért jutalmazunk vagy büntetünk és meg is indokoljuk döntésünket, a tudatosítás útján törekszünk az önálló erkölcsi ítéletalkotás fejlesztésére.

Hasonló céllal működtetjük az osztályok tisztaságversenyét, és a tanulói ügyeleti rendszert.

Igen jó alkalmat adott az önállóságra nevelésre a 11 napos tanítási ciklus életbeléptetése is. A szabad szombatok módját adnak arra, hogy 3—4 fős csoportok gyakorolják az önálló közlekedést, megtanulják az egyszerű ügyek intézését, mint pl. vásárlás, levélfeladás, egyszerű ételek elkészítése, kisebb holmik kimosása, vasalása. Vagyis

mindazon tennivalókat gyakorolhatják, amelyek a családban felnövekvő gyermekeket természetes úton segítik az önállóságban, szemben az intézeti élettel, melynek egységes napirendje, szervezettsége, a nagyobb létszámú csoportrendszer, mely meglehetősen korlátozza az ügyek önálló intézésének lehetőségeit.

Természetesen tudatában vagyunk annak, hogy alsótagozatos tanulóinkat csak elindítjuk az önállóság útján, s teljes eredmény csak egy hosszú nevelési, nevelődési folyamat fejleménye lehet s akkor sem egyforma szinten. Mégis hisszük, hogy különösen a fogyatékos gyermekek önállóvá nevelését kezdettől fogva tudatosan tervezni kell olyan szükségletek kialakítása érdekében, melyek részben a fogyatékosok kompenzálását, részben pedig az önálló családi életvezetést alapozzák meg.

KÖZLEMÉNYEK

Szövetségünk Braille-könyvtára 1980. augusztus 4-től szeptember 1-ig, szabadságolás miatt zárva lesz.

Felhívjuk előfizetőink szíves figyelmét, hogy folyóiratunk 1980. augusztusi és szeptemberi száma, összevonva, egy füzetben jelenik meg. Reméljük, hogy minden kedves olvasónk ebben a kiadásban is megtalálja az érdeklődésének legmegfelelőbb írásokat, mert népszerű állandó rovataink hiánytalanul jelentkezni fognak. Rendszeres sorozatainkon kívül számos színes, informatív cikk egészíti ki nyári, összevont számunkat.

Szerkesztőség

A WCWB (Vakok Jóléti Világszervezete) vezetősége felkérte a tagszervezeteket, hogy intenzíven kapcsolódjanak be a fogyatékosok nemzetközi évének rendezvényeibe (1980—1981) és vegyék fel a kapcsolatot mindazokkal a szervekkel, amelyek ebben a munkában részt vesznek

*

A fogyatékosok nemzetközi évének titkárságát 1980. január 1-től Genfből Bécsbe helyezték át, címe a következő:

Centre for Special Development and Humanitarian Affairs United Nations

Vienna International Centre
P. O. Box 500

A—1400 Vienna, Austria.

A titkárság igazgatója: Mrs. Zalla N' Kanza.

*

A WCWB Európai Regionális Bizottságának négynyelvű folyóirata, mely eddig csak sikírásban jelent meg, a jövőben francia és német nyelven pontírásban is napvilágot lát. A

francia változat megrendelhető: **Comité National pour la Promotion sociale des Aveugles, 58 avenue Bosquet, 75007 Paris, France.**

A német nyelvű kiadvány megrendelhető: az Európai Regionális Bizottság főtákaránál: **dr. Helmuth Pielasch, DDR 102 Berlin, Poststrasse 4/5.**

*

Franciaországban is létrehoztak a birmingheni és a marburgi intézményekhez hasonlóan egy mozgásképző centrumot, ahonnan kiadványokat és információkat lehet kérni; címe:

Centre francais de Locomotion

Domaine des Ombrages
78160 Marly-le-Roi, France

*

A WCWB Európai Regionális Bizottságának legközelebbi közgyűlése Párizsban lesz 1981. novemberében. Mint ismeretes, 1978-ban Prágában elhatározták, hogy a jövőben nem 2 évenként, hanem 3 évenként tartják az ERB közgyűlését.

1980. november 25. és 27. között Prágában a WCWB Európai Regionális Bizottsága és az IFB Európai Területi Bizottsága közös értekezletet tart, mely a gyengén látás problémáival foglalkozik.

*

A rokkantak nemzetközi évére való tekintettel a Csehszlovák Rokkantak Szövetsége (Svaz Invalidu), más szervekkel közösen, 1981. augusztus 26-tól szeptember 2-ig látási fogyatékos zenei előadóművészek részére versenyt rendez.

Jelentkezési korhatár: 18-tól 35 évig.

Jelentkezési határidő: 1980. május 31.

Cím:

Federal vybor Svazu Invalidu Karlinské namesti 12
Postovni prihratka 25.
186.03 Praha 8-Karlin
Csehszlovákia

(A kiadott tájékoztató szerint, indokolt esetben későbbi jelentkezéseket is elfogad a rendezőség.)

hirdetések

Fiatalos, jó megjelenésű, alkotóművészettel foglalkozó ingatlanl is rendelkező, érzelmgazdag sorstársnő társaság hiányában ez úton keresi kulturált, szenvedélymentes, sokoldalú kb. 65 év körüli társát. Leveleket „Ettől még az ember lehet ember, s boldog” jeligére kér a szerkesztőségbe.

Jugoszláviában élő, 28 éves, nemlátó leány magyar nyelven fiúkkal levelezne. Cím: Csőr Erzsébet. 24 321. Mali-Idos, Kiss Ferenc út 34. Jugoszlávia.

*

23 éves, házias, vidéken élő leány, házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő férfival. Pontírású leveleket „boldogság” jeligére kér a szerkesztőségbe.

SIRÁLY típusú táskarádiót keresek, használt, rossz állapotban levő is érdekel! (Meghibásodott rádiómhoz alkatrészre lenne szükségem.) Címem: Villant Erzsébet. Kisherend, 73 Pf. 431. 7763.

Tartalom:

A Vakok Világa c. folyóirat állandó rovatvezetőinek neve, a rovatok címe:

Dénes József: Sport rovat

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Barna Zoltán: Zenei rovat

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

Kuminka Györgyné: Úttörő rovat

Vándor Tamás: Kulturális rovat

Váradi Péterné: Női rovat

Dr. Vas Tibor: Politikai rovat

Kiss János: Egészségügyi rovat

		Oldal
Dr. Vas Tibor:	VÁLASZTOTT AZ ORSZÁG	1
	MEGYEI SZERVEZETEINK ÉLETÉBŐL	2
Daru Geróné:	HÁROMTAGŰ ETIÓP DELEGÁCIÓ MAGYARORSZÁGI TANULMÁNYÚTJA	6
Dr. Vas Tibor:	HELEN KELLER ÉS A MUNKÁSMOZGALOM	8
Kapor Gábor:	HELEN KELLER EMLÉKÜNNEPÉLY A VGYOSZ KULTÚRTERMÉBEN	8
Vándor Tamás:	ANTWERPENI SÉTÁK II.	9
Rácz Lilla:	HOGYAN LETT ANNÁBÓL ORVOS?	10
Dr. Falvai Ferenc:	ALAPVETŐ TUDNIVALÓK A BÍRÓSÁGI VÉGREHAJTÁSRÓL	13
	LÁTÁSJAVÍTÁS KVANTUMGENERÁTORRAL	14
Gerdelics Ferenc:	ÚJ VILLAMOSOK BUDAPESTEN	14
Váradi Péterné:	TINÉDZSERDIVAT	15
Pinviczki György:	A JUGOSZLÁVIAI VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK SZÖVETSÉGE ZRENJANINI SZERVEZETÉNEK ZENEKARA BUDAPESTEN	17
Bacsik László:	MAGNÓSOKNAK MAGNÓRÓL	18
	TURISTÁINK KIRÁNDULÁSA BARANYÁBAN: LAK ISTVÁN	18
Bódi Emese:	EGY KELLEMESEN TÖLTÖTT NAP EMLÉKE	19
	VAKOK ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA ÉS NEVELŐOTTHONA 8. OSZTÁLYOS TANULÓI: IDEI SZEREPLÉSEINK	20
Dr. Csabay Lászlóné:	ÖNÁLLÓSÁGRA NEVELÉS A GYENGÉNLTŐK NEVELŐOTTHONI NEVELÉSÉBEN	20
	KÖZLEMÉNYEK	21
	INNEN-ONNAN	22

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
FOLYÓIRATA
FŐSZERKESZTŐ: DR. VAS TIBOR ELNÖK
FELELŐS KIADÓ: DR. BÓDI ISTVÁN FŐTITKÁR
SZERKESZTŐ: BARNA ZOLTÁN
MŰSZAKI SZERKESZTŐ: ORBÁN JÓZSEF
KIADÓHIVATAL: BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47. TEL.: 210-440

80 3391 Pátria Nyomda — Felelős vezető: Vass Sándor igazgató

